

ՀՀ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՐՑԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

« Գ Ո Ր Ծ »

ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ, ՀԱՍՏԱՐԱԿԱԿԱՆ
ԵՎ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՄՍԱԳՐԻ

(ԲԱԲՈՒ, 1917թ.)

ԼԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

1917

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

« ԳՈՐԾ »

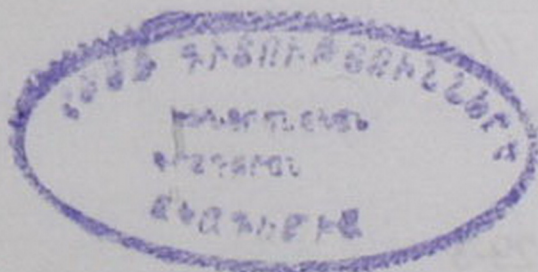
ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ, ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՄՍԱԳՐԻ

(ԲԱՔՈՒ, 1917թ.)

ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

A II
91330

ՀՏԴ 016(051)

ԳՄԴ 9

Մ 331

Կազմող՝ ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԱՅԱԽՅԱՆ

Մ 331 Մատենագիտություն «Գործ» գրական, գիտական, հասարակական և քաղ. ամսագրի (Բաքու, 1917).-Ե.: Գիրք, 2006.- 42 էջ:

Գիրքը ներկայացնում է «Գործ» հանդեսի (Բաքու, 1917թ.) բովանդակության մատենագիտությունը:

Մ 4406000000 2006 թ.
702(01)2006

ԳՄԴ 9

ISBN 99930-65-29-3

© Հայաստանի Ազգային գրադարան, 2006թ.

ՀՐԱՏԱՐԱԿԶԻ ԿՈՂՄԻՑ

«Գործ» հանդեսը տպագրվել է Բաքվում ընդամենը մեկ տարի (1917թ., խմբագիր՝ Կոստանդին Կրասիլնիկյան): Դա հայ ժողովրդի պատմության ալեբախումների, վայրիվերումների, եղեռնական 1915-ին հաջորդող և համայն հայության մարմնող հույսերը փարատող իրադարձությունների նախորդող ճակատագրական տարին էր: Հանդեսը ակտիվորեն արձագանքել է հայ հասարակական-քաղաքական կյանքի դրսևորումներին և իր նոր էջերում փաստագրական հարուստ նյութ է ամբարել՝ ի պահ և ի հիշողություն գաիք սերունդների: Մատենագիտությունը գրեթե երկու տասնամյակ առաջ կազմել է անվանի մատենագետ Կարապետ Քաջախյանը, և խմբագրել է Արամ Ալեքսանյանը: Իրերի բերումով այն առ այսօր մնացել է գրադարանի Մատենագիտության և գիտական հետազոտությունների բաժնի գգրոցներում և ներկայացվում է առանց խմբագրական միջամտության: Կարծում ենք՝ մատենագիտությունը կարևոր դեր կունենա հայ մամուլի պատմության տվյալ ժամանակաշրջանն ուսումնասիրողների համար:

1. **ԵՍԱՅԱՆ Զ.** Վերջին բաժակը: [Վիպակ]:-թ1.- Ա մաս.- էջ 3-60:

2. **ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ Հ.** Ծովի ափին, «Հոգիս սեւ դարդ է մաշում»
[Բանաստեղծություններ]:-թ.1.- Ա մաս.- էջ 61:

3. **ՍՈՖՈԿԼԵՍ.** Անտիգոնե: [Ողբերգություն] /Թարգմ. եւ առաջաբանի փոխարեն Տ.Հովհաննիսյանի:-թ.1.- Ա մաս.- էջ 62 - 104:

4. **ԹՈԻՍԱՆՅԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ.** Սոժակն ու մրջյունը: - թ1.- Ա մաս.- էջ 104-107:

Տե՛ս՝ 104 էջի տողատակի ծանոթագրությունը:

5. **ԲՈՂԼԵՐ ՇԱՌԼ.** Փոքրիկ արծակ պոեմներ: /Թարգմ. բնագրից Վահան Տերյանի.- թ.1.- Ա մաս.- էջ 107-119: թ.2.- Ա մաս.- էջ 36-54.

Բովանդ.՝ Օտարականը; Պառավի հուսահատությունը; Արվեստագետի խոստովանանքը; Հանաքչի; Կրկնակի սենյակ; Մարդուն մի քիմեռ; Խենթն ու Վեներան; Շունն ու սրվակը; Վատ ապակեգործը; Գիշերվա մեկ ժամին; Ամբոխը:

Տե՛ս՝ թ.1-ում 107-108 էջերի տողատակի ծանոթագրությունը:

Այրիները; Կարկանդակը; Ժամացույց; Աշխարհի կեսը քո մաղերում; Չքավորի խաղալիքը; Իրիկվա մթնաշաղը; Մենություն; Ծրագիրներ; Չքավորների աչքերը; Արբեք; Փույթ չէ թե ուր, միայն թե դուրս այս աշխարհից.= (Any Where out of the World);

Հայելին; Պատուհանները; Կենդանագրելու տենչը:

6. **ՏԵՐՅԱՆ ՎԱՀԱՆ.** Երկու սոնետ:- թ.1.- Ա մաս.- էջ 120.

Բովանդ.՝ Իջնում է գիշերն անգութ ու մթին...; Հայրենիքում իմ արնաներկ...:

7. **ԹՈՐԳՈՍՅԱՆ ԾԵՐՈՒՆ.** Լաչակս գլխուդ ըլլա թող...: [Պատմվածք]:- թ.1.- Ա մաս.- էջ 121-130:

8. **ՄԱՆԱՆԴՅԱՆ ՀԱԿՈԲ.** Ազգության գաղափարը:- թ.1.- Բ մաս.- էջ 1-18:

Հանգամանորեն քննության է առել ազգության եական հատկանիշները:

«Հայության համար ազգայնացումը մի չարիք է ու վտանգ թերեւս ավելի սպառնական ու կորստաբեր, քան այն արտաքին ահռելի հարվածները, որոնք ուղղված են եղել հայ ազգի ֆիզիկական գոյության դեմ:

9. **ԱՆԱՆՈՒՆ Գ.** Փորձության ժամին: [Հրապարակախոսութ.] թ.1.- Բ մաս.- էջ 19-24:

Համաշխարհային պատերազմի եւ նրան հաջորդող տարիներին հայության կրած տառապանքների պատճառները:

10. ԻՇԽԱՆՅԱՆ Բ. Ինքնաուսումնասիրություն եւ ինքնաճանաչություն: [Դիտողություններ եւ գործնական առաջարկներ]:- ք.1.- Բ մաս.- էջ 24-36:

Ժամանակակից հայ հասարակական-տնտեսական կյանքի ամենահրատապ հարցերը:

11. [ՍԱՐԳՍՅԱՆ ԼԵՎՈՆ]. Հուշեր իմ անցյալից /Անկախ.- ք.1.- Բ մաս.- էջ 36-41; ք.2.- Բ մաս.- էջ 43-48; ք.3.- Բ մաս.- էջ 94-98, տողատակի ծանոթ.:

Մոսկվայի Լազարյան ճեմարանում իր ուսումնառության շրջանի (1884-1888թթ.) հայ ուսանողական կյանքի մի քանի կողմերը:

Հիշատակում է Ս.Ջավարյանի, Ատոմ Ատոմյանի, Սրապիոն Տեր-Գրիգորյանի, Կոստանդին Խատիսյանի, Ս.Հ.-ի, Ս.Ս.-ի, Հ.Ս.-ի, Հ.Հ.-ի, Մ.Բ.-ի, Տ.Հ.-ի, Հ.Բ.-ի, Թ.Ջ.-ի, Թ.Ա.-ի, Ա.Պ.-ի, Ա.Վ.-ի, Ա.Ս.-ի, Մ.Շ.-ի եւ շատ ուրիշների անունները:

Նաեւ Սմբատ Շահագիգի, ճեմարանի վերատեսուչ Գ.Քանանյանի եւ ուրիշների մասին: Թիֆլիսում ունեցած հետաքրքիր հանդիպումները (Աբգար Հովհաննիսյան, Ալ. Քալանթար, Պերճ Պռոշյան, Ավետիք Արասխանյան, Գեորգ Չմշկյան, Նիկողայոս Քարամյան, Գր. Արծրունի, Կարապետ Յուզբաշյան):

Րաֆֆու, Խրիմյանի, Մարկոս Աղաբեկյանի, Սպանդար Սպանդարյանի, Ստ. Զելինսկու, Ստեփանոս Պալասանյանի, Գեորգ Բարխուդարյանի, Գամառ-Քաթիպայի, Ալեքսանդր Երիցյանի, Արթուր Լեյստի եւ ուրիշների մասին:

Հուշերի տպագրությունը մնացել է անավարտ:

12. ԳԵՂԱՄՅԱՆ ԵՂԻՇԵ ա. ք. Պետրոս Շանշյան [ի կենսագործունեութ.]:- ք.1.- Բ մաս. էջ 41-65; ք.2.- Բ մաս.- էջ 67-85, մատենագիտ ցանկ:

Հոգվածում տեղ են գտել նաեւ Աղաթոն Հաքիմյանը, բժշկապետ Սողոմոն Հարությունյանը, Տեր-Ղուկասյանցը, Հակոբ Կարիմյանը, Միքայել Պատկանյանը, Գեորգ Չմշկյանցը, Գաբրիել Սունդուկյանը, Ծուրիմյանցը, Հեջուբյանցը, Ներսես Աշտարակեցին, Սեդրակ Մանդինյանը, Գաբրիել Պատկանյանը, Գեորգ Եվանգուլյանը, Աբգար Հովհաննիսյանը, Պերճ Պռոշյանը, Մարտիրոս Սիմոնյանը, Ղեւոնդ ա.ք. Խարազյանը, բժիշկ Գրիգոր Տեր-Հարությունյանը, Սարգիս Եպիսկ. Ջալալյանը, Գարեգին (վերջում Սելքիսեդեկ Եպիսկ.) Մուրադյանը, Մկրտիչ արքեպիսկ. Բաբանյանը, Մաթեոս Ա կաթողիկոսը, Գաբրիել Այվազյանը, Ստեփանոս Նազարյանը, Կարապետ Եպիսկ. Տեր-Մկրտչյանը, բժիշկ Յուրի (Գեորգ) Հախվերդյանը, իշխան Բարյատինսկին, իշխան Միխայիլ Վորոնցովը, Գրիգոր Իզմիրյանցը, Հովհաննես Կարբեցի կաթողիկոսը, Պետրոս Սիմոնյանցը, Գաբրիել Խատիսյանը, Արիստակես Եպիսկոպոս Սեդրակյանը, Գրիգոր Օտյանը, Արշակ Նահապետյանը, Ալեքսանդր Քիչմիշյանը եւ ուրիշներ:

13. ՖՐԱՆԳՅԱՆ Ե. Էրնստ Մախի փիլիսոփայությունը: [Նրա մահվան առիթով]:- ք.1.- Բ մաս.- էջ 66-85:

Բովանդ. Մախի մահը; Նրա գլխավոր գրվածքները; Նրա փիլիսոփայության կառուցումը; Մասնագիտությունը եւ փիլիսոփայությունը; Նրա փիլիսոփայության ընդհանուր բնույթը; Կանտ եւ Մախ; Ի՞նչ է աշխարհը; Համաշխարհային տարրերի ուսմունքը; Հարաբերականության սկզբունքը; Հարաբերական անփոփոխը; Գիտության ծագումը, դերը եւ նպատակը; Գիտության ըմբռնումը; Մտքի, ուժի եւ ժամանակի տնտեսության սկզբունքը; Սրա ըմբռնումը, գործնական արժեքը; Ֆիզիկականի եւ հոգեկանի ըմբռնումը; Չկա դուալիզմ, այլ կա մոնիզմ; Մի տեսակ տարրեր եւ երկու տեսակի կախումներ; Օրինակներ; Մախ եւ Բերկլեյ; «Ներքին եւ արտաքին» աշխարհների, «ես»-ի եւ շրջապատի, սուբեկտի եւ առարկայի ըմբռնումը; Համաշխարհային տարրերի կախման եւ հարաբերության ըմբռնումը; Պատճառականությունը եւ նրա թերությունը; Մաթեմատիկական ֆունկցիայի հասկացողությունը եւ կիրարկումը; Օրինակներ; Մախի հասարակագիտական հայացակետները; Չկա սիստեմ; Ժամանակակից հասարակագիտությունը եւ Մախ; Գործոնների ըմբռնումը;

14. ԼԱԶԱՐՅԱՆ Հ. Վարկային կոոպերացիայի գործունեության շրջանը: - ք.1.- Բ մաս.- էջ 86-91:

Վարկային ե փոխատու-խնայողական ընկերությունների դերն ու նշանակությունը, նպատակն ու կոչումը: Բերված են Ֆ.Ռայֆեգենի՝ վարկային կոոպերացիայի ստեղծողի կարծիքներն ու մտորումները:

Տնտեսագիտական բնույթի հոդված է՝ հարուստ վիճակագրական աղյուսակներով: Օրինակները բերված են Գանձակի, Շուշիի, Ջանգեզուրի, Ղազախի, Կարեագինի, Նուխու, Արեշի ու Ջհանշիրի գավառներից:

15. ՉԻԼԻՆԳԱՐՅԱՆ ԱՐՏԱՇԵՍ. Հայության մեծ տագնապը: - ք.1.- Բ մաս.- էջ 91-110; ք.2.- Բ մաս.- էջ 86-110, ք.3.- Բ մաս.- էջ 66-93:

Առաջին համաշխարհային պատերազմին Թուրքիայի միջամտության եւ դրա հետեւանքով արեւմտահայության համար ստեղծված ողբերգական իրավիճակի պատկերը:

Հայ Հեղափոխական Դաշնակցության եւ երիտասարդ թուրքերի գործակցության եւ հետագայում նրանց միջեւ տեղ գտած հակամարտության պատճառների վերլուծությունը, Պողոս Նուբար փաշայի վարած «շրջահայաց» քաղաքականության բացահայտումը:

Հայ կանավորական շարժումը. 1915 թվականի Մեծ Եղեռնի կազմակերպման պատճառները:

Կոտորածից հետո հայ փախստականների շարժում Կովկաս, նրանց օգնող կազմակերպությունների (պետական եւ ազգային) գործունեությունը:

Կովկասահայ իրականությունը.

1. Կովկասահայ ներքին կյանքը սահմանափակ մտքով.
2. Հայերի եւ կովկասյան հարեւան ժողովուրդների՝ վրացիների եւ թուրքերի (ադրբեջանցիների) փոխադարձ հարաբերությունները
3. Կովկասահայությունը հանդեպ տիրող ռուս ժողովրդի եւ պետության:

Հայ գաղթօջախներում տիրող կյանքը, հայ եւ վրաց սոցիալ-դեմոկրատներ-

րի գործունեությունը եւ այլն:

Հայ-ռուսական մշակութային կապերի մերձեցում:

16. ՄԵՀՐԱՔՅԱՆ ԱՐ. Վրաց կյանքից; Ներքին կյանքը գավառում.- ք. 1.- Բ մաս.- էջ 111-125:

Բովանդ. Մինգրելիայի և նրա շրջանի վիճակը; Ավագակները գլուխ են բարձրացրել; Հասարակական կյանքը գավառում; Կուլտուրական հիմնարկություններ; Ճիաթուրայի հանքերի խնդիրը; Վրաց ժողովրդի ներքին թշնամին; Վրաստանի գյուղը առաջադիմում է:

17. ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ. - ք.1.- Բ մաս.- էջ 126-139:

Առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակաշրջանում ռուսական կայսրության վարած ներքին քաղաքականության հարցերը (Պետական Դումա, Միյուկով, Պլեխանով, Վ. Բոբրինսկի, Բ. Շտյուրմեր, Սալոմեյնով, Ա.Դ. Պրոտոպոպով, Ա.Ֆ. Տրեպով):

18. ԱՆԱՆՈՒՆ Գ. Սեդրակ Թառայան: [1862-1916. անվանի մանկավարժ. մահախոսական].- ք.1.- Բ մաս.- էջ 140-145:

19. [ԱՆԱՆՈՒՆ Գ.]: Ավետիք Եզեկյան: [1849-1916. բանաստեղծ, թարգմանիչ. մահախոսական] /Դ.Ա.- ք.1.- Բ մաս.- էջ 146-147:

20. ՀԵՆՐԻԿ ՍԵՆԿԵՎԻՉ. 1846-1916. մահախոսական].- ք.1.-Բ մաս.- էջ 147-153.

21. ԷՄԻԼ ՎԵՐՀԱՌՆ. [1855-1916.մահախոսական] /Գ.- ի.- ք.1.-Բ մաս.- էջ 153-156:

22. ՇԱՆԹ ԼԵՎՈՆ. «Կայսր»: Դրամա բյուզանդական դարերեն. Թիֆլիս.- 1916. (տպ. Ն.Աղանյանի).- էջ.....

Գրախոս. - [Զիլինգարյան Ա.]. ք. 1.-Բ մաս.- էջ 157-162.- Ստորագր. Ա.Զ.:

23. ИШХАНЯН Б. Народности Кавказа.- Петроград, 1917.- 116 стр.

Գրախոս. [Ամանուն Դ.].- ք.1.-Բ մաս.- էջ 162-163.- Ստորագր. Դ.Ա.

Բ. Իշխանյանի ներկա գրախոսված աշխատությունը նախ լույս է տեսել գերմաներեն և, ապա հայերեն/ «Կովկասյան ժողովուրդների ազգաբնակչական կազմը, պրոֆեսիոնալ խմբավորումը եւ հասարակական շերտավորումը».- Թիֆլիս.- 1914.- էջ /.

24. ՄՏԱՅՎԱԾ ԳՐՔԵՐ: - ք.1.- Բ մաս.- էջ 164:

Նոր լույս տեսած գրքերի ցուցակը /6 անուն/;

25. ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՅԱ:- ք.1.- Բ մաս.- էջ 165-166:
«Գործ» ամսագրի հրատարակության ծրագիրն ու նպատակները:

26. ՆՎԻՐԱՏՈՒՆԵՐ:- ք.1.-Բ մաս.- էջ 166, ցուցակ:
Ներկայացված են այն անձանց անուն-ազգանունները, որոնք իրենց «Գործի» բաժնեգրությունները նվիրել են հասարակական կազմակերպություններին:

27. ԵՐՐՈՐԴ ՏԵՍԱՐԱՆ: Պարը:- ք.1.-Բ մաս.- Չհամարակալված էջ.
Հատված Սոֆոկլեսի «Անտիգոնե»-ից, որ պիտի լիներ տեղակայված 98 եւ 99 էջերի արանքում. այն սխալմամբ բաց է թողնված:
Տե՛ս՝ «Գործ» ք.1.-Ա մաս.- էջ 62-104:

28. [ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ հրատարակվող «Մշակ» քաղաքական եւ գրական լրագրի 1917թ. բաժանորդագրության պայմանները]:- ք.1.- Բ մաս.- էջ 169. (Հայտարարություններ):

29. [ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ հրատարակվող «Պայքար» հասարակական, քաղաքական եւ գրական լրագրի 1917 թ. բաժանորդագրության պայմանները]:- ք. 1.- Բ տարի.- էջ 169. (Հայտարարություններ):

30. [ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ հրատարակվող «Գաղափար» գրական, քաղաքական եւ տնտեսական օրաթերթի 1917 թ. բաժանորդագրության պայմանները]:- ք. 1.- Բ մաս.- էջ 169. (Հայտարարություններ):

31. [ԲԱՔՎԻ «Արեւ» գրական, հասարակական եւ քաղաքական օրաթերթի 1917 թ. բաժանորդագրության պայմանները]:- ք. 1.- Բ մաս.- էջ 170; ք.2.-Բ մաս.- էջ 134; ք.3.- Բ մաս.- էջ 183. (Հայտարարություններ):

32. [ՇՈՒՇՈՒՄ հրատարակվող «Փայլակ» քաղաքական, հասարակական ու գրական լրագրի 1917 թ. բաժանորդագրության պայմանները]:- ք. 1.- Բ մաս.- էջ 171; ք.2.-Բ մաս.- էջ 136. (Հայտարարություններ):

33. [Ս.ԷՋՄԻԱՇՆԻ Հայրապետական Աթոռի պաշտոնական «Արարատ» ամսագրի 1917թ. բաժանորդագրության պայմանները]:- ք. 1.- Բ մաս.- էջ 171; ք.2.-Բ մաս.- էջ 136;ք. 3.- էջ 183. (Հայտարարություններ):

34. [ԲԱՔՎՈՒՄ հրատարակվող «Թատրոն եւ երաժշտություն» ամսագրի 1917թ. բաժանորդագրության պայմանները] /Խմբագիր-հրա-

տարակիչ Անտոն Մայիլյան:- թ.1.- Բ մաս.- էջ 171; թ.2.-Բ մաս.- էջ 136;թ. 9/10.- Բ մաս.- էջ 240:

35. **[ՄՈՍԿՎԱՅՈՒՄ** հրատարակվող «Армянский вестник» հասարակական-քաղաքական եւ գրական շաբաթաթերթի 1917թ. բաժանորդագրության պայմանները] /Խմբագիր՝ Амуров Иван Томасович.- թ.1.- Բ մաս.- էջ 172; թ.2.-Բ մաս.- էջ 135;թ. 5/6.- Բ մաս.- էջ 242; թ.7/8.- Բ մաս.- էջ 212; թ.9/10.- Բ մաս.- էջ 239. (Հայտարարություններ):

36. **[ԹԻՖԼԻՍԻ** «Հովիտ» ազգային, հասարակական, գրական շաբաթաթերթի 1917թ. բաժանորդագրության պայմանները]:- թ.1.- Բ մաս.- էջ 172; թ.2.-Բ մաս.- էջ 135;թ. 5/6.- Բ մաս.- էջ 242; թ.7/8.- Բ մաս.- էջ 212. (Հայտարարություններ):

37. **[ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ** հրատարակվող «Համբավաբեր» հասարակականգրական շաբաթաթերթի 1917թ. բաժանորդագրության պայմանները]:- թ.1.- Բ մաս.- էջ 173; թ.2.-Բ մաս.- էջ 133; թ. 3.- Բ մաս.- էջ ; թ.9/10.- Բ մաս.- էջ 239. (Հայտարարություններ):

38. **[ԹԻՖԼԻՍԻ** «Վան-Տոսպ» հասարակական, քաղաքական եւ գրական շաբաթաթերթի 1917թ. բաժանորդագրության պայմանները]:- թ.1.- Բ մաս.- էջ 173; թ.2.-Բ մաս.- էջ 133; թ.3.- Բ մաս.- էջ 184; թ.4.- Բ մաս.- էջ 160; թ. 5/6.- Բ մաս.- էջ 241; թ.7/8.- Բ մաս.- էջ 211; թ.9/10.- Բ մաս.- էջ 235. (Հայտարարություններ):

39. **[ԵՐԵՎԱՆԻ** «Աշխատանք» հասարակական, գրական եւ քաղաքական երկօրյա թերթի 1917թ. պայմանները]:- թ.1.- Բ մաս.- էջ 173; թ.2.- Բ մաս.- էջ 133; թ.3.- Բ մաս.- էջ 184; թ.9/10.- Բ մաս.- էջ 236. (Հայտարարություններ):

40. **ԱԶԳ:** [Հայ մշակույթի գործիչներին՝ աշխատակցել 1917 թվականի գարնանը Ամերիկայում հրատարակվելիք գրական, գիտական-հասարակական այն ժողովածուին, որ նվիրված է արեւմտահայ կյանքին ու գրականությանը]:- թ.1.- Բ մաս.- էջ 174. (Հայտարարություններ):

41. **[ԲԱՔՎՈՒՄ** հրատարակվող «Գործ» գրական, գիտական, հասարակական եւ քաղաքական ամսագրին բաժնեգրվելու պայմանները]: թ.1.- Բ մաս.- էջ 175. (Հայտարարություններ):

42. **[ԲԱՔՎԻ Զայոց Զրատարակչական Ընկերության հրատարակած գրքերի վաճառքը]** թ.1.- Բ մաս.- էջ 176. (Հայտարարություններ):

43. **ՓԱՓԱԶՅԱՆ Վ.** Իմաստուն Բիդիփայի արկածները: (Արեւելյան մի պատմվածք):- թ.2.- Ա մաս.- էջ 3-33:

44. **ԳԵՄԻՐՃՅԱՆ ԳԵՐԵՆԻԿ.** Հին երգերից: [Բանաստեղծություններ]: - թ.2.- Ա մաս.- էջ 34-36:

Բովանդ. Ի՞նչ մեղմ են երգում աստղերն երկնքում...; Կարո՞ղ է լսել մարդ գարնան հեւքն առաջին...; Ինչքան ծիւ, կոկոն վարդ ծնվեցին այս գիշեր...;

Դու մի վեհ գիշեր ես՝ լուսնկա, կաթնաթույր...; Այդ քո վարդ շուրթերդ, ի՞նչ, երբ մի շուրթ չեն այրում...; Լսիր, ջան, չերթաս ժամ պսակվիս, իմ մատաղ...; Այդ քո ծավ աչքերիդ ինչքան են կարոտել...; Ել ինչ՞ով ապրեմ ես իմ հասակն այս աշուն...; Ասա, միթե՞ երեկ չէիր աղջիկ պստիկ ու նազանի...; Լսի, ջան, իմ ափսոս, իմ ձեռից գնացած...; Եկան ասին այց ես արել բարեկամիդ գերեզմանին...:

45. **ԻՍԱՀԱԿՅԱՆ ԱՎ.** «Դառն ու տրտում», «Գետակի վրա...»; «Ձյուն է գալիս ու թախծալիր...» [Բանաստեղծություններ]: - թ.2.- Ա մաս.- էջ 55:

46. **ԿՈՒՐՂԻՆՅԱՆ ՇՈՒՇԱՆԻԿ.** Ծովափին: [Բանաստեղծութիւններ]: - թ.2.- Ա մաս.- էջ 56-57:

47. **ՏԵՐՅԱՆ ՎԱՀԱՆ.** Հրաժեշտի գազել: [Բանաստեղծութիւններ]: - թ.2.- Ա մաս.- էջ 57:

48. **ՄԱՅՐԵՆԻ ՀՅՈՒՂ,** Հիշատակ: [Արձակ երգեր]: - թ.2.- Ա մաս.- էջ 58-60:

49. **ՌԵՆ. ՄԵՆՔ:** [Պատմվածք]: - թ.2.- Ա մաս.- էջ 61-76:

50. **ՖՐՈՒԳ Ս.** «Հոգիս մռայլ...»: [Բանաստեղծութիւններ] /Թարգմ. Կոստ. Կրասիլնիկյանի: - թ.2.- Ա մաս.- էջ 77-78:

51. **ԵՍԱՅԱՆ ԶԱՊԵԼ.** Ժողովուրդի մը հոգեվարքը: (Աքսորյալ հայերը Սիջագետքի մեջ): - թ.2.- Ա մաս.- էջ 79-139, թ.3.- Ա մաս.- էջ 40-99:

Բովանդ. Թ. 2-ի - Տիգրանակերտ; 1914 թվականի նոյեմբեր ամիսը; Տնտեսական բոյկոտ; Շուկայի հրդեհումը; Զինվորական գրավումներ եւ զինվորակոչ; ճալապուղ; 1914թ. դեկտեմբերից 1915թ. 12; Հայերու կացությունը մինչեւ 1915թ. փետրվար; Առաջին թշնամական նշանները;

2000 հայ բանվորներ կոտորելու փորձը; Փայտահատներու դեպքը; Կիլիկիայի տեղահանությունը; Ձեյթուն; Տեորթ-Եոլ /Չորք Մարգվան/; Հաճըն; Այն-

թափ; Հարուստ գյուղի մը պատմությունը; Հասնող գաղթականներու երեւոյթը; Նվաղած կինը; Գիշերային հարձակումներ; Բողոք մը թուրք իշխանութեանը մոտ; Հայ մայր մը; Փոքրիկներ կծախվին; Հույն կնոջ մը դերը; Հացի բաշխում; Առաջին դիակները Եփրատի վրա; 70 մանուկներ խեղդամահ; Հայաստանի հայերու տեղահանութենէն դրվագներ; Տիգրանակերտ; Ռասուլէյնի մէջ; Թելեպիադի մէջ; Եղեսիայի մէջ; Արաբ Բունար; Սուրուճի Օվա (հայերու գերեզմանոց); Գալապուգի բազարը; Նիզիպի խանի պատկերը; Ժողովուրդին փոխադրութիւնը գնացքներով; Զո՛ւր... ջո՛ւր...; Երնկացի կին մը եւ Երզնկայի տեղահանությունը; Զըմշկածագի պատմությունը;

Բովանդ. ք.3-ի՝ Տեղահան ժողովուրդը հետիոտն դեպի Հալեպ; Հարսի մը փախուստը; 70 երգումցիներու անցքը: [տեղահանությունը]. Պերեճիքէն անցնող հայերու խումբեր; Մուրատ, Մուրատ մեր մուրատը կատարեցիր; Հալեպ; Թուրք եւ հայ հանձնախումբեր աքսորյալներու տեղավորման համար; Հալեպի հայ ժողովուրդին վերաբերմունքը; Հալեպի հայ ժողովրդին վիճակը; Ընդհանուր պատկեր; Հայ մտավորականներու անցքը; Զոհրապ եւ Վարդգես; Եղեսիո /Ուրֆա/ դիմադրությունը; Տեղահանության առաջին քայլերը; Հայերը ըմբոստ են; Բանակցություններ; Թուրք բանակ մը կպաշարե հայոց թաղը; 15 օր կռիվ; Եղեսիա քարուքանդ; Նախկին վիճակը; Քուրդերու հարսանիք մը; Առժամյա օրենք աքսորյալ հայերու սեփականությանը մասին; Պերեճիքի հայերը կիսլամաման եւ սակայն տեղահան կլլան; Մարաշի թուրք զինվորի մը խոսքերը; Թուրքերու կասկածոտ վերաբերմունքը իմ եւ տեղացի հայերու նկատմամբ; Գալապուգի գերմանական հիվանդանոցը; Հարյուրապետ Օթ Էօլման, գերման սպա; Մեկնումս; Մեսքենէ; Վարժուհին; Դեպի Ռաքքա; Ռաքքա; Հայոց գերեզմանատունը; Խենթացած մարդոց տեսարանը դաշտին մէջ; Ռաքքայի ձախ ափի աքսորյալներու վիճակը; Աղջկան մը թաղումը; Դեպի Տեյլ-յուլ-Զոր; Մարաշի հայ գյուղացիները; Եփրատի ափերու ժողովրդի պատկերը; Կրկին հանդիպում հայ աքսորյալներու խումբի մը; Տեյլ-յուլ-Զոր; Հազարապետին հետ տեսակցություն; Շուկան; Մեզերցի աղջիկ մը; Դեղարանին առաջը; Դեպի Անէյ; Անէյ; Ծերուկ մը կնվաղի; Շուկան; Դեպի Հադիսէ; Հադիսէ; Հայ աղջկան մը փրկագինը; Հիթ; Այնթապի ճեմարանին աշակերտներ; Շուկան; Բաղդադէն հայ աղջիկ կուգեն; Ռամատի; 300 գէթունցիներ այրի մէջ; Արաբ հացագործի մը վերաբերմունքը; Ֆելլուճէ; Մեծահարուստ հայ ընտանիքի մը պատմությունը; Բաղդադ; 49 հայեր կաքսորվին; Կախաղան մը; Հայերու դրությունը; Գերմանական հյուպատոսին արգելքը; Խալիլ փաշային խոսքերը; Դեպի Պարսկաստան; Արաբները երկու սնդուկ գենք կգողնան; Սահմանագլուխը կանցնինք; Գերմանացի սպան կիլվանդանա, կիսելագարվի; Դեպի Քիրման շա; Գերմանացի սպան անձնասպան կլլա; Ռուսները կգրավեն Քիրմանշան եւ ես կանցնիմ Կովկաս:

52. ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ ԿԱՐԵՆ. Հոշոտված Հայաստանը.- Նախշունը.-ք.2.- Ա մաս.- էջ 140-146; Սողոմոնը; Հայկազը, Արմենակը;-ք.3.- Ա մաս.- էջ 110-134; ք.4.- Ա մաս.- էջ 95-99:

Ականատեսների հիշողությունները Եղեռնի մասին:

53. ԱՆԱՆՈՒՆ Գ. Հայերը Ռուսաստանում, [Հրապարակախոսութ.]:-
թ.2.- Բ մաս.- էջ 1-42:

Ռուսերեն թարգմանությունը լույս է տեսել Մաքսիմ Գորկու խմբագրությամբ
«Сборник армянской литературы» ժողովածուում 1916 թվականին Պետեր-
բուրգում:

54. ՄԱԼԽԱՍՅԱՆՑ ՍՏԵՓԱՆ. Մեծ վտանգի հանդեպ. [Հայ լեզվի գո-
յության հարցը]:-թ.2.- Բ մաս.- էջ 49-66, թ.3.- Բ մաս.- էջ 50-65:

55. МАР Н. Я. Кавказоведение и абхазский язык Հանված Ж. М.
Н. П. հանդեսից.- Պետրոգրադ.- 27 էջ:

Գրախոս. Ստորագր. Ն.Ա.- թ.2.- Բ մաս.- էջ 111-115:

Արխագերեն լեզվի հետազոտությունը կովկասագիտության համար հաբե-
թաբանական տեսակետից:

56. BIBLOTHECA armeno-georgica IV. Диониси́й Фракински́й
армянские толкователи.- Издал и исследовал Н. Адонц.- Петро-
град, 1915.- /Արվեստ Դիոնիսեայ քերականի եւ հայ մեկնությունը նո-
րին, Դավթի փիլիսոփայի, Անանուն մեկնչի, Մովսիսի Քերթողի, Ստե-
փաննոսի Սիւնեցւոյ, Համամայ Արեւելցւոյ եւ Գրիգորի Մագիստրոսի, ի
լոյս է ած եւ ի քնին արկ. Ն. Ադոնց/.

Գրախոս. Ստորագր. Ն. Ա.- թ.2.- Բ մաս.- էջ 115-120:

57. ԻՇԽԱՆՅԱՆ Բ. Ռուս տնտեսական նոր հանդես. «Эконому-
ческое обозрение»:

[Գրախոսություն]:-թ.2.- Բ մաս.- էջ 120-126:

Գրախոսը ողջունում է մասնագիտական նոր հանդեսի՝ «Экономическое
обозрение» Журнал экономии, статистики и социальной политики, հրա-
տարակությունը:

Ներկայացված են հանդեսի բաժինները:

58. ՅՈՒՔՍ ՌԻՍԱՐԴ. «Երաժշտության պատմություն»։ Պատկերա-
գարդ ձեռնարկ /փոխադրեց գերմաներենից Սպ.Մելիքյան.- Թիֆլիս.-
1916:

Գրախոս. Մայիլյան Անտ.- թ.2.-Բ մաս.- էջ 126-128:

59. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ ԱՆՈՒՇԱՎԱՆ. «Ուրվականներ» կամ «Սոււնդու-
կենց Գաբայի տանը». Պարոդիա 2 պատկերով: Թիֆլիս.- 1916:

Գրախոս. Ստորագր. Գ.- թ.2.- Բ մաս.- էջ 128:

Գաբրիել Սոււնդուկյանի մահվան տարելիցի առթիվ:

60. **ՍՏԱՅՎԱԾ ԳՐՔԵՐ**. [Վեց անուն գրքերի ցուցակը]:- թ.2.- Բ մաս.- էջ 129:

61. **ՆՎԻՐԱՏՈՒՆԵՐ**. [«Գործի» բաժնեգրությանը նպաստած անձանց անունները]:- թ.2.- Բ մաս.- էջ 129-130:

62. **[ԹԻՖԼԻՍԻ «Աղբյուր-Տարազի» 1917 թվականի բաժանորդագրության պայմանները]**:-թ.2.- Բ մաս.- էջ 132. (Հայտարարություններ):

63. **[ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ հրատարակվող «Հասկեր» մանկական պատկերազարդ ամսագրի 1916-1917 ուստարվա բաժանորդագրության պայմանները]** /Ստ.Լիսիցյան:-թ.2.- Բ մաս.- էջ 132. (Հայտարարություններ):

64. **[ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ Համբարձում Առաքելյանի կազմած երկհատոր «Հանրագիտական բառարանի» առաջին հատորի լույս տեսնելու ու ձեռք բերելու պայմանները]**:-թ.2.- Բ մաս.- էջ 132:

65. **ԱՐԱՄԱՅԻՍ**. Յոթներորդ վաշտը: [Պատմվածք]:-թ.3.- Ա մաս.- էջ 5-38:

66. **ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ Հ.** Բախտը դարբին. [Բանաստեղծութ.]:-թ.3.- Ա մաս.- էջ 39:

67. **ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ Մ.** Մանիֆեստը:-թ.3.- Ա մաս.- էջ 100-106: Խոհական բնույթի ալեգորիկ գրվածք է, որի ժանրային առանձնահատկությունը որոշել չկարողացանք.

68. **ԻՍԱՀԱԿՅԱՆ Ավ.** Մանթաշին; Մանթաշի փերին; Փետուրները պայծառ ոսկով...; Առավոտ պահին պտույտ են անում.../Հատվածներ պոեմից/. թ.3.-Ա մաս.- էջ 107-109:

69. **ՏԵՐՅԱՆ ՎԱՀԱՆ**. Վերջին սեր: [Բանաստեղծութ.]:-թ.3.-Ա մաս.- էջ 135:

70. **ՎԵՍՊԵՐ**. Լացի գիշեր: [Բանաստեղծութ.]:-թ.3.-Ա մաս.- էջ 136:

71. **ՍԱՐՈՒԽԱՆ**. Առաջին ժողովրդական շարժումը Տաճկական Հայաստանում.- թ.3.- Բ մաս.- էջ 1-13:

Բովանդ. Երկրի վիճակը; Առաջին գաղտնի կազմակերպությունը; Դատա-

վարությունը; Վախճան; Մինաս Չերազի «Թե ի՞նչ շահեցանք Բեռլինի վեհա-
ժողովեն»:

1882 թվականին Կարինում ծնունդ առած «Երկրագործական ընկերու-
թյան» կազմակերպման հանգամանքները:

Հիշատակված են խաչատուր Կերեքեցյանի, Հովհաննես Ասատուրյանի,
Կարապետ Նշկյանի, Հակոբ Յուշղալացյանի, վարդապետ Մաղաքիա Օրման-
յանի, Կարապետ Իսրայելյանի, Ներսես պատրիարք Վարժապետյանի եւ ուրիշ-
ների անունները:

72. ԱՆԱՆՈՒՆ Դ. Մտքի տպավորությունը ազգային հարցի լուծման
խնդրում: - թ.3.- Բ մաս.- էջ 14-30:

1903 թվականին «Ռուսաստանի մարքսիստների կուսակցության» համա-
գումարում շոշափված ազգերի ինքնորոշման իրավունքի խնդիրը:

73. ԵԿԱՄՏԱՅԻՆ ՀԱՐԿԸ Ռուսաստանում / Շ-Եան.- թ.3.- Բ մաս.- էջ
31-44:

1916 թվականի ապրիլին Պետական Դումայի եւ Խորհրդի կողմից ընդուն-
ված եւ բարձրագույնս հավանություն ստացած օրենքն է, որ ուժի մեջ է մտել
1917 թվականի հունվարից:

74. ԲՐՅՈՒՍՈՎ ՎԱՆԵՐԻ. Էմիլ Վերհառնը Հայաստանի մասին/
Թարգման. Տիգրան Հովհաննիսյանի: - թ.3.- Բ մաս.- էջ 45-49, տողատա-
կի ծանոթ.:

75. ԻՇԽԱՆՅԱՆ Բ. Միլիտարիզմի եւ իմպերիալիզմի իդեոլոգիան
Գերմանիայում: - թ.3.- Բ մաս.- էջ 99-31:

76. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ Գ., ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ ՀԱՅԿ. Հայ փախստականները
Բաքվում: [1915թ. հուլիս ամսից]: թ.3.- Բ մաս.- էջ 132-142:

«Ազգային բյուրոյի» Բաքվի մասնաճյուղի, եկեղեցական հոգաբարձության
եւ տեղական քաղաքային վարչության ձեռք առած միջոցները, կարոտյալ
փախստականներին օգնելու համար, Հոդվածը հարուստ է համապատասխան
վիճակագրական տվյալներով:

77. ՊԵՐՃ ՊՈՌՇՅԱՆԻ ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ: /«Նշխարներ անցյալից»
/Առաջաբանը եւ նամակների հրապարակումը Դ. Անանունի: - թ.3.- Բ
մաս.- էջ 147-154:

5 նամակ, առաջաբանի հեղինակը հանել է Բաքվի Մարդասիրական Ընկե-
րության արխիվից:

78. ՓԻԼԻՊՈՍ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ: [Մշակութային ու գրական գործիչ
/1842-1916/. Մահախոսական] / Դ.Ա.[Դավիթ Անանուն]. - թ.3.- Բ մաս.- էջ
155-159:

79. ՖԲԱՆԳՅԱՆ Ե. Արշակ Չիլինկարյան [/1864-1917/ անվանի մանկավարժ. Մահախոսական]:- ք.3.- Բ մաս.- էջ 167-171:

Համառոտակի ներկայացված է գրական-մանկավարժական գործունեությունը:

80. «ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ»: Գրական, գեղարվեստական եւ քննադատական ժողովածու: Գիրք 1-ին.- Թիֆլիս.- 1915:

Գրախոս. /Գրասեր.- ք.3.- Բ մաս.- էջ 172-174:

81. «ԱՌՈՂՋ ԿՅԱՆՔ». Ժողովրդական առողջապահիկ ամսաթերթ քք.1,2,3. Բաքու.

Գրախոս. [Արտաշես] [Չիլինգարյան].- ք.3.- Բ մաս.- էջ 174-177.

82. ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ: ք.3.- Բ մաս.- էջ 178-179.

Ապստամբություն Պետրոգրադում:

83. ՍՏԱՅՎԱԾ ԳՐՔԵՐ: [Ներկայացված է խմբագրության վերջերս ստացած 13 անուն գրքի ցուցակը]:-ք. 3.- Բ մաս.- էջ 180:

84. ՆՎԻՐԱՏՈՒՆԵՐ: [Այն անձանց անունները, ովքեր բաժնեգրվել են «Գործին» եւ նվիրել այն որեւէ դպրոցի, գրադարանի, հասարակական կազմակերպության եւ այլն]:-ք.3.- Բ մաս.- էջ 181:

85. ՀԱՌԻՊՏՄԱՆ ԳԵՐՀԱՐԴ. Ջրասույզ զանգը, Գերմանական հեքիաթ-դրամա /Թարգմ. Պ.Մակինցյանի:-ք.4.- Ա մաս.- էջ 5-43;ք.7/8.- Ա մաս.- էջ 66-88:

86. ԴԵՄԻՐՃՅԱՆ Դ. Տերտերը: [Պատմվածք]:-ք.4.- Ա մաս.- էջ 44-50:

87. ԿՈՒՐՂԻՆՅԱՆ ՇՈՒՇԱՆԻԿ. Նոր օրեր: [Բանաստեղծութ.]:-ք.4. Ա մաս.- էջ 51-52:

88. ՀԱՅՆԵ. Շլեզվիգի ջուլիակներ: [Բանաստեղծութ.] / Թարգմ. Ալ. Օատուրյանի:-ք.4.- Ա մաս.- էջ 53-54:

Տե՛ս 53-54 էջերի տողատակերի ծանոթագրությունները.

89. ԶՈՐՅԱՆ ՍՏԵՓԱՆ. Փոքրիկ Հանեսը: [Պատմվածք]:-ք.4.- Ա մաս.- էջ 55-66:

90. PHENIX Չարթունք: Արծակ երգեր:-ք.4.- Ա մաս.- էջ 67-68:

91. ՏԵՐՅԱՆ ՎԱՀԱՆ. [Բանաստեղծություններ]:-թ.4.- Ա մաս.- էջ 69-70:

Բովանդ.՝ «Տնակն իմ ցուրտ ու անգարդ...»; «Սրտակեզ կսկիծ մի հին...»; Տրիոլետներ՝ «Խոր են քո հուր աչքերը...»; «Հրով արթնացած սիրտս...»; «Այնպես օրորում է քայլդ...»; «Հուր ես հագել հրեղենդ...»;

92. ԵՍԱՅԱՆ ԶԱՊԵԼ. Մուրատի ճանփորդությունը:-թ.4.- Ա մաս.- էջ 71-92, թ.5-6.- Ա մաս.- էջ 87-104, թ.7/8.- Ա մաս.- էջ 89-132:

Խմբապետ Մուրադի ճանապարհորդության պատմությունն է: Դեպքերը ծավալվել են Մեծ Եղեռնի (1915 թվականի մարտ) տարին:

93. ՏԻԳՐԱՆՅԱՆ ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ. «Քիչ է սերդ...»; «Նախանձում են, նախանձում են քեզ այնպես...»: [Բանաստեղծություններ]:-թ.4.- Ա մաս.- էջ 93-94:

94. ԽՈՐԵՆ ԼՈՐԵՆՅ. Զրույց: [Զափածո]:-թ.4.- Ա մաս.- էջ 100:

95. ԼԵՈ [Բաբախանյան Առաքել]: Մեսրոպ Թաղիադյան.- թ.4.- Բ մաս.- էջ 1-30; թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 42-73; թ.9/10.- Բ մաս.- էջ 92-133; թ.11/12.- Բ մաս.- էջ 130-152.- էջ 216-231, տողատակի ծանոթ.:

Բովանդ.՝ 1.Հայրենիքում. ժամանակը; Դաստիարակություն; Թափառումներ: 2. Հնդկահայ գաղութը. Հայը իբրեւ միջավայրի երեւույթ; Ծագում; Կազմավորման շրջան; Վաճառականների գրականությունը; 3. Օտարության մեջ. Եպիսկոպոսական ճեմարանում; Երեւանի Առումը; Թափառումներ; Արարատյան ընկերություն; Դպրոց; «Ազգասեր Արարատյան»; Վերջին տարիները; Մահը; 4. Գրական գործունեություն. Ընդհանուր գծեր; Բանաստեղծություն; Վիպագրություն; Հրապարակախոսություն; Պատմագրություն; Դասագրքեր; Հանգամանքներն ներկայացված է Մեսրոպ Թաղիադյանի կյանքն ու գործունեությունը:

«Ազդարարի» հրատարակության հանգամանքները:

Հանդեսի 11-12 համարները նվիրված են հիմնականում նրա գրական գործունեության ու վաստակի վերլուծությանը:

96. ՏԵՆ ԻՊՊՈԼԻՏ. Գեղարվեստի փիլիսոփայություն./Թարգման. Տ.Հովհաննիսյանի:-թ.4.- Բ մաս.- էջ 31-56;-թ.7/8.- Բ մաս.- էջ 127-141; թ.9/10.- Բ մաս.- էջ 74-91; թ.11/12.- Բ մաս.- էջ 153-171:

Բովանդ.՝ Առաջաբան; Գեղարվեստական երկի էության մասին; Գեղարվեստական երկի ծագման մասին; Վերածնության շրջանի նկարչությունը Իտալիայում; Իտալական նկարչության հատկանիշները; Նախնական պայման; Երկրորդական պայմանները;

97. ՄԿՐՏՉԱՆ Ա. Հողային հարցը Թուրքահայաստանում.- թ.4.- Բ

մաս.- էջ 57-68; ք.7/8.- Բ մաս.- էջ 1-14:

Քովանդ. Քրդական իշխանության օրից մինչև 1914 թվականը Թուրքահայաստանում գոյություն ունեցած վարչական դատաստանական կազմերը; Հողային եւ հարկային սխտեմը; Հողային բռնագրավումներ սուլթան Մահմուդից սկսյալ; Հարկային սխտեմը եւ հարկային վարչությունը; Վիճակագրական տվյալներով ու համապատասխան աղյուսակներով հարուստ հոդված է:

98. ԱՆԱՆՈՒՆ Դ. [Տեր-Դանիելյան Դավիթ]:- Բոգդան Կնունյանց: Նրա մահվան հնգամյակի առիթով /1911-1916/.- ք.4.- Բ մաս.- էջ 69-77. /Հայ մտավորականության պատմությունից/:

99. ՕՐԲԵԼՅԱՆ Ն. Պարսկաստանի տնտեսական դրությունը ու ֆինանսական կոնտրոլի հարցը:- ք.4.- Բ մաս.- էջ 78-98, աղյուսակ:

100. ԱՂԲԱԼՅԱՆ Ն. Դիտողություններ Սայաթ-Նովայի մասին:- ք.4.- Բ մաս.- էջ 99-105:

Մի քանի բառերի մեկնությունը՝ /բրոյի-բրոյի, փարդ, քալագ, դալ եւ այլն/:

101. ՉԻԼԻՆԳԱՐՅԱՆ ԱՐՏԱՇԵՍ. Ռուսաստանի մեծ հեղափոխությունը: [Ուսումնասիրութ.]:- ք.4.- Բ մաս.- էջ 106-127:

Հեղինակը խնդրի բացահայտմանը մոտեցել է մենշեվիկյան դիրքերից:

102. ԱՆԱՆՈՒՆ Դ. Ազատություն եւ շինարարություն:- ք.4.- Բ մաս.- էջ 128-138. /Հոդված առաջին/- ք.5/6.- Բ մաս.- էջ 136-154. /Հոդված երկրորդ/:

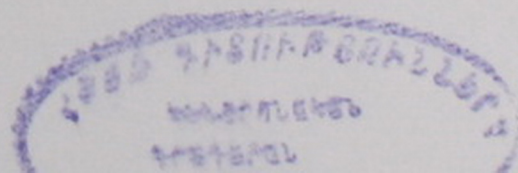
«1917 թվականի հեղափոխությունը չնմանվեց 1905 թվականի շարժմանը: Այս անգամ նա հաղթանակեց եւ նրա հաղթությունը կատարյալ եղավ»-գրել է հեղինակը: Նրա կարծիքով հեղափոխությունը շատ բան նաեւ կործանեց, որ պետք է հիմա կառուցել:

Պետական նոր կառուցվածքի պատկերը, նրա անելիքները 1917թ. հետո երկրի ներքին քաղաքականության հարցերում:

103. ՄԱՆԱՆԳՅԱՆ Հ. Ազգային ինքնորոշման խնդրի շուրջը:- ք.4.- Բ մաս.- էջ 139-145, ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 185-199:

Անդրադարձել է ամսագրի առաջին համարում հրատարակված իր «Ազգության գաղափարը» հոդվածին, որտեղ նպատակադրվել էր շարունակաբար տպագրելիք մյուս հոդվածներում լուսաբանել մեր ժողովրդի ազգային-պատմական էությունը, քննության առնել նրա ընդհանուր անցյալը, կուլտուրան, ցեղային ծագումն ու լեզուն:

104. ՓԱՓԱՉՅԱՆ Դ. Թուրքական կյանք:- ք.4.- Բ մաս.- էջ 146-153: Առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակաշրջանում մահմեդա-

կան ազգությունների քաղաքական նպատակների իրագործման համար ստեղծված Դումայի մահմեդական ֆրակցիայի գործունեությունը:

Ապրիլի 15-ին Բաքվում բացված մահմեդականների համագումարի աշխատանքները, համագումարի օրակարգը:

105. ՄԵԼԻՔՅԱՆ ՍՈՒՐԵՆ. Հայ կանավորի հուշերից /Թարգման. ֆրանսերեն ձեռագրից.- Թիֆլիս.- 1917.

Գրախոս՝ /Ա.Կ.- Բ. մաս.- էջ 154-155.

106. ՍՏԱՅՎԱԾ ԳՐՔԵՐ: Ներկայացված է խմբագրության ստացած 8 անուն գրքի ցուցակը]:-Բ.4.- Բ մաս.- էջ 156:

107. ՆՎԻՐԱՏՈՒՆԵՐ. [«Գործի» բաժանորդագրությանը օժանդակածների ցուցակը]:-Բ.4.-Բ մաս.- էջ 157:

108. ՎՐԻՊԱԿՆԵՐ: [Ընթերցողին է ներկայացված հանդեսի Բ.4-ում տեղ գտած վրիպումները. բացատրված են դրանց պատճառները]:-Բ.4.- Բ մաս.- էջ 158-159:

109. «ԳՈՐԾԻ» ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ: [խմբագրության որոշմամբ լույս են ընծայելու մի քանի հանրամատչելի գրքույկներ՝ արդի գիտական-հասարակական խնդիրների վերաբերյալ]:-Բ.4.- Բ մաս.- էջ 160; Բ.5/6.- Բ մաս.- էջ 241; Բ. 7/8.- Բ մաս.- էջ 211; Բ. 9/10.- Բ մաս.- էջ 235:

110. ՇԻՐՎԱՆՁԱԳԵ. Արհավիրքի օրերին: /Դրամա հինգ արարվածով/- Բ.5/6.- Ա մաս.- էջ 5-78:

111. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆ ԱՎ. «Լորիների տակ մտորում եմ լուռ...», «Ցերեկվա ոսկի լույսերը մեռան...»: [Բանաստեղծություններ]:-Բ.5/6.- Ա մաս.- էջ 79-80:

112. ՊԱՏԿԱՆՅԱՆ Ռ. SERMO [Մի նամակ Քերովբե Պատկանյանին, որտեղ ծաղրված է հայ հոգեւորականի անգրագիտությունը]. /Տողատակի ծանոթագրությունը եւ հրապարակում Ե.Թ.- ի:-Բ.5/6.- Ա մաս.- էջ 81-84:

Նամակը տպագրության է տրամադրել Քերովբե Պատկանյանի ընտանիքը:

113. ՏԵՐՅԱՆ ՎԱՀԱՆ. Չմռան երգ; Մի փոքրիկ աղջկա ալբոմի համար. «Կատվի դրախտ» շարքից: «Ով կարող է չսիրել Ձեզ...»; «Այս երեկո կրկին դուք...» [Բանաստեղծություններ]:-Բ.5/6.- Ա մաս.- էջ 85-86:

114. ՏԻՐՈՍՅԱՆ ՏԻՐՈՍ. Սոնետ /«Դու ամեն օր ճերմակ հագած եկ ինձ մոտ...»/-թ.5/6.- Ա մաս.- էջ 105:

115. ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ ԿԱՐԵՆ. ԱՌԱՔԵԼԸ: [Պատմվածք]:-թ.5/6.- Ա մաս.- էջ 106-111:

116. ԲԱԼՍՈՂՏ. «Երբ ես տեսա աչերդ անհուն...»; «Ծաղիկներ էինք քաղում, մեզ համար էին նրանք ծաղկում...»: [Բանաստեղծություններ] /Թարգման. Նիկ. Ավետյանի:-թ.5/6.- Ա մաս.- էջ 120:

117. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ Տ. Ընտրական իրավունք:-թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 1-29; գրականության ցանկ:

Քաղաքական ընտրական իրավունքի առաջացման պատմությունը (Հունաստան, Շվեյցարիա) եւ նրա նշանակությունը մեր օրերում:

Օրինակները բերված են Գերմանիայի, Անգլիայի, Ֆրանսիայի ընտրական իրավունքի պատմությունից:

118. Ա.ԳՈ [Հովհաննես Տեր-Մարտիրոսյան]. Խ.Աբովյանի կյանքի վերջին հինգ տարիները.- թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 48-69:

Ուսումնասիրության նյութերը քաղված են Երեւանի գավառական դպրոցի արխիվներից:

119. ԻՇԽԱՆՅԱՆ Բ. Գերմանիայն դերը համաշխարհային սպառազինումների մեջ.- թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 74-101:

120. ԳԱՔՐԻԵԼՅԱՆ Ռ. Ի Մեչնիկովը եւ մահվան հարցը: [Կենսագործությունը].- թ.5/6. Բ մաս.- էջ 102-119.

121. ԲՐՅՈՒՍՈՎ ՎԱԼԵՐԻ. Սֆինքսներ ու վիշապներ: (Մի քանի գծեր Կովկասի քաղաքակրթությունից) /Թարգման. Տ.Հովհաննիսյանի.- թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 120-126, տողատակի ծանոթ.:

Նվիրված է Նիկողայոս Մառի կատարած հետազոտություններին, որ «հայտնագործեց» հաբեթականների (էաֆեդիտ) քաղաքակրթությունը Կովկասում եւ հիմնավորց վանի շրջանում:

122. ԱՎՈԱՄՅԱՆԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆ /Ե.Թ.- թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 127-132.

1915 թվականի ապրիլին Ա.Վռամյանը (Օսնիկ Դերձակյան) կանչվում է Վանի նահանգապետ Ջելդեթ բեյի կողմից եւ անհետ կորչում:

Կենսագրական համառոտ տեղեկություններ:

123. ՎՈԱՄՅԱՆ Ա. Նոր մեհյանը.- թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 132-135.

Հեղինակի Կ.Պոլսի «Ազատամարտ» լրագրին ուղարկած թղթակցությունն է Ս.Կարապետ վանքին կատարած ուխտագնացության մասին, որ տպագրվել է լրագրի 1913 թվականի թ.1337-ում.

124. ՉԻԼԻՆԳԱՐՅԱՆ ԱՐՏԱՇԵՍ. Պատերազմը եւ հաշտության հարցը.- թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 155-187, տողատակի ծանոթ.:

Առաջին համաշխարհային պատերազմի ծագման բուն պատճառները:

Գերմանիայի հաշտության առաջարկից հետո ԱՄՆ-ի պրեզիդենտ Վիլսոնի դեկտեմբերի 18-ին վերջնագիրը ուղղված պատերազմող երկու կողմերին: ԱՄՆ-ի մասնակցությունը պատերազմին:

Գերմանիայի, Անգլիայի, Ֆրանսիայի, ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի ժամանակավոր կառավարության ու մի շարք այլ երկրների ղեկավար շրջանների՝ հաշտության խնդրի նկատմամբ ունեցած դիրքորոշումը:

125. ԽԱՆԶԱԳՅԱՆ ՅՈԼԱԿ. Ալեքսանդր Ծատուրյան[ի կենսագործունեութ.] թ. 5/6.- Բ մաս.- էջ 188-204; թ.7/8.- Բ մաս.- էջ 105-126.

Զգալի տեղ է հատկացված քննադատության արձագանքներին (Լեո, Վրթանես Փափագյան, Ն.Ա.) «Հորիզոն» 1917թ. թ.72/, Պ.Մակինցյան, Ալ.Մարտունի, Վալերի Բոյուսով, Գր.Բալասանյան/:

126. ՓԱՓԱԶՅԱՆ Գ. Թուրքական կյանք. Թուրք մամուլը եւ «պրովակացիայի» հարցը.- թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 205-214.

Թուրքական մամուլի գործիչների կարծիքը:

Թուրք մտավորականությունը սկսված անհիմն ու ստահող տեղեկությունները հերքելու փոխարեն, ընդհակառակը՝ յուր է լցնում բռնկվելու պատրաստ իրադրության խարույկին.(«Ենի իգբալ» թթ.593, 621, «Աչըլ Սեոզ» թթ.473, 492 եւ այլն):

127. ՉԻԼԻՆԳԱՐՅԱՆ ԱՐՏԱՇԵՍ. Հայ մամուլը եւ սոցիալիզմը.- թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 215-236.

Բաքու՝ «Բանվոր», «Սոցիալ դեմոկրատ», «Աշխատանքի դրոշակը». Թիֆլիս՝ «Նոր ծայն», «Աշխատավոր», «Պայքար», «Հորիզոն». Շուշի՝ «Սպառաժ», «Փայլակ». Ալեքսանդրապոլ՝ «Մարտիկ», «Ժայռ», «Արեւ»/.

128. ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԻՆ: [Ստեղծված դժվարին պայմաններում «Գործի» հրատարակությունը շարունակելու համար խմբագրությունը հայտնում է ամսագրի բաժանորդագինը բարձրացնելու մասին].- թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 237-238.

129. ՄՏԱՅՎԱԾ ԳՐՔԵՐ: [Ներկայացված է վաճառվող 12 անուն գրքերի ցուցակը].- թ.5/6.- Բ մաս.- էջ 239.

130. ՆՎԻՐԱՏՈՒՆԵՐ: [Խմբագրությունը շնորհակալություն է հայտնում Եղիա Մայիլյանին, որ ուղարկած 300 ռուբլու դիմաց «Գործի» համարներ է ուղարկել հայաշատ քաղաքների ու գյուղերի].- ք.5/6.- Բ մաս.- էջ 240.

131. ԹՈՐԳՈՄՅԱՆ ԾԵՐՈՒՆ. Անթառամ ծաղիկներ: [Վիպակ].- ք.7/8.- Ա մաս.- էջ 5-62; ք. 9/10.- Ա մաս.- էջ 8-63.

132. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆ ԱՎ. Մեր նախահայրերը: [Բանաստեղծութ.] - ք.7/8.- Ա մաս.- էջ 63-65.

133. ՎԵՐՀԱՌՆ ԷՍԻԼ. Աղաղակը: [Բանաստեղծութ.]/Թարգման. Կոստանդին Կրասիլնիկյանի.- ք.7/8.- Ա մաս.- էջ 133-134.

134. ԿՐԱՍԻԼՆԻԿՅԱՆ ԿՈՍՏԱՆԳԻՆ. Կյանքի աշունը: [Արձակ բանաստեղծություն].- ք.7/8.- Ա մաս.- էջ 135.

135. ԹԱԳՈՐ ՌԱԲԻՆԴՐԱՆԱՏ. Սիրո եւ կյանքի քնարական երգերից. [Արձակ բանաստեղծություններ] /Թարգման. Վրթ.Փափազյանի.- ք.7/8.- Ա մաս.- էջ 136-144, տողատակի ծանոթ.:

Բովանդ. «Ախ բանաստեղծ, մոտենում է ահա երեկոն...»; «Անհանգիստ է սիրտս...»; «Եթե ուզում ես անգործ չմնալ...»; «Սիրում եմ քեզ...»; «Ծարավի եմ ես արտասանելու...»; «Ինչու՞ հանգավ կանթեղը...»; «Քաղեցի ես քո ծաղիկը, ով աշխարհ...»; «Լուռ կաց սիրտ իմ...»; «Թեեւ վրա է հասնում գիշերը...»; «Ոչ ոք չի ապրում հավիտյան...»; «Կես գիշերին ելավ այն մարդը...»; «Ո՞վ ես դու, ընթերցող...»:

136. ԿՈՒՐԱԼՆՅԱՆ ՇՈՒՇԱՆԻԿ. Վերադարձ: [Բանաստեղծութ.]- ք. 7/8.- Ա մաս.- էջ 145-146:

137. ԱՂԱՍՅԱՆ ՎԱՐՄԵՆԻԿ. Առավոտը, «Յեզահամբույր ծաղիկների թերթերում...»: [Բանաստեղծություններ].- ք.7/8.- Ա մաս.- էջ 147-148.

138. ՏԵՐՏԵՐՅԱՆ Ա. Ռուսահայ հրապարակախոսությունը եւ ազգայնությունը.- Ա Ավետիք Արասխանյան.- ք.7/8.- Բ մաս.- էջ 15-34.

Բովանդ. Լեզվի հարցը; Եկեղեցի.- քաղաքական ինքնապահպանություն:

139. ԱՂԱՍՅԱՆ ՊԵՏՐՈՍ. Պետրոս Ադամյանի նամակները Սկրտիչ Ավագյանին.- ք.7/8.- Բ մաս.- էջ 35-47. (Նշխարներ անցյալից).

140. ԻՇԽԱՆՅԱՆ Բ. Սպառազինումների սահմանափակման փորձե-

րն եւ Գերմանիան.- ք.7/8.- Բ մաս.- էջ 70-80.

Եվրոպական մի շարք երկրների՝ Գերմանիայի, Անգլիայի, Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի եւ ուրիշների վերաբերմունքը դեպի սպառազինումների սահմանափակման խնդիրը (Բեռնի 1913 թվականի կոնֆերենցիան):

141. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ՄԱՐՏ. Աշխարհաբարը եւ աշխարհիկ գրականությունը մինչեւ խաչատուր Աբովյան.- ք. 7/8.- Բ մաս.- էջ 81-104; ք. 9/10.- Բ մաս.- էջ 1-24; ք. 11/12.- Բ մաս.- էջ 60-78.

Բովանդ. Ներածական մաս/; Հայ գրականության գունավորումը Աստվածաշնչի ոգով; Աշխարհիկ միտքը եւ լեզուն 5-12-րդ դարերում; Վեպը եւ վիպագրությունը. Օրինակներ են բերված Ղազար Փարպեցուց, Ներսես Շնորհալուց, Մխիթար Գոշից, Վարդան Այգեկցուց եւ ուրիշներից:

Ընդգծված են ժողովրդական հեքիաթները, գրույցներն ու առածները, Բագրատունու «Հայկ Դյուցազնը», Գրիգոր Փեշտմալճյանի, Հովհան Միրզա Վանանդեցու եւ Մեսրոպ Թաղիադյանի գործերը:

142. ԴԱՂԱՄԱՇՅԱՆ Հ. Բառարանագրական հարցը: (Նամակ խմբագրության պ.Ստ.Մալխասյանի հոդվածի առթիվ).- ք.7/8.- Բ մաս.- էջ 142-415.

Ընդդիմախոսություն է Ստ.Մալխասյանի «Գործի» ք.2 եւ 3-ում տպագրված «Մեծ վտանգի հանդեպ» խորագիրը կրող հոդվածի այն բաժնի դեմ, որտեղ հեղինակը խոսել է Հարություն Դաղբաշյանի «Ռուսահայ բառարանի» մասին:

Տես «Գործի» ք.2-ի Բ մասի 49-66 եւ ք.3-ի Բ մասի 50-65 էջերը:

143. ՀԱՅԵՐԵՆ ԳԱՎԱՌԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ /Գրեց Հ.Աճառյան, Հրատարակություն «Էմինյան ազգագրական ժողովածուի»: Հատոր Թ; Թիֆլիս; 1913.

Գրախոս. Հովհ.Թումանյան.- ք.7/8.- Բ մաս.- էջ 146-154.

Գրախոսությունն ունենալու է իր շարունակությունը, սակայն «Գործի» համարներում նրա տպագրությունը չի ամբողջացել:

144. ПРОКОПОВИЧ С.Н. Воина и народное хозяйство, Москва, 1917.

Գրախոս. Բ.Ի. [Բախշի Իշխանյան].- ք.7/8.- Բ մաս.- էջ 155-161.

145 ՉԻԼԻՆԳԱՐՅԱՆ ԱՐՏԱՇԵՍ. Ռուսաստանը մեծ հեղաշրջումից հետո.- ք.7/8.- Բ մաս.- էջ 162-196.

146 ԱՆԱՆՈՒՆ Գ. Հայ գյուղում: [Տպավորություններ Ջիվանշիրի գավառից].- ք.7/8.- Բ մաս.- էջ 197-208.

Գյուղացիության տնտեսական վիճակը:

147. ՆՎԻՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: [Խմբագրությունը շնորհակալություն է հայտնում Պետրոս Ղոնդախյանին «Գործ»-ին բաժանորդագրությանը օգնելու]։- ք.7/8.- Բ մաս.- էջ 209.

148. [«ԳՈՐԾԻ» ք.5/6 միացյալ համարում տպագրված Շիրվանգադեի «Արհավիրքի օրերին» պիեսում եղած վրիպակների մասին]։- ք.7/8.- Բ մաս.- էջ 210.

149. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ ՀՈՎՀ. Թագավորն ու չարչին։ [Զուղայի գաղթից]։- ք.9/10.- Ա մաս.- էջ 5-7.

150. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆ Ավ. Ասպետի սերը։ [Զափածո լեգենդ]։- ք.9/10.- Ա մաս.- էջ 64-65.

151. ԴԵՄԻՐՃՅԱՆ Դ. Ավելորդը։ [Պատմվածք]։- ք.7/8.- Ա մաս.- էջ 66-86.

152. ՔՅԱԼԱՇՅԱՆ Գ. «Եվ ես ետ դարձա իմ անցած ճամփով...»։ «Բրոնզե աղջիկ» շարքից։ [Բանաստեղծութ.]։- ք.9/10.- Ա մաս.- էջ 87.

153. ՄԱԼԽԱՍՅԱՆ ՀՈՎՀ. Անպատճառ երեցփոխը։ [Պատմվածք]։- ք.9/10.- Ա մաս.- էջ 88-112.

154. PHENIX. Օրինություն; Համբույր։ Արծակ երգեր։- ք.9/10.- Ա մաս.- էջ 112.

155. ՕՏՅԱՆ ԵՐՎԱՆԴ. Առաքելություն մը ի Ծապլվար, Ընկերական նամականի, Կենսագրական նոթեր ընկ. Բ.Փանջունիի մասին։- ք.9/10.- Ա մաս.- էջ 114-156, տողատակի ծանոթ.։

156. ՄԵՏԵՆԼԻՆԿ Մ. Մահը /Թարգման. Ջապել Եսայանի.։- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 25-60; ք.11/12.- Բ մաս.- էջ 40-59.

Բովանդ.՝ Մեր անարդարությունը մահվան հանդեպ; Անեացումը; Գիտակցության վերապրումը; Աստվածագիտական վարկածը; Նոր-ոգեհարցական վարկածը, երեւումները; Մեռելներու հետ հաղորդակցությունները; Խաչածելյալ հաղորդակցություն; Վերամարմնացում; Գիտակցության ճակատագիրը։

157. ԱՃԵՄՅԱՆ ՀԱՅԿ. Հայ բնաշխարհի գրականությունը։ Խաչատուր Լեվոնյան[ի կենսագործությունեւր.]։- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 61-73.

Ձեռագիր աշխատությունների ցանկը, որոնց մեծ մասը կորել է գաղթի ճամ-

փաներին. («Աղթամար եւ յուր կաթողիկոսութիւնը», «Մոռացված էջեր կան փշրանքներ հայ-օսմանյան պետության», «Հնավայրք եւ սրբավայրք Վասպուրականի», «Բառարան պապենի բարբառներու», «Հայ կենսագրաշար», «Դիցապաշտական նշմարները գավառին մեջ», «Վասպուրականի գավառաբարբառ բառարանը», «Ջեհրան ի Թեհրան», «Անխիղճ բարեպաշտ», «Քարավեժ գոհար» վեպերն ու այլ գործեր ու բանաստեղծութիւններ):

158. ՉԻԼԻՆԳԱՐՅԱՆ ԱՐՏԱՇԵՍ. Քաղաքական վերածնության ճանապարհին.- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 134-169.

159. ԱՆԱՆՈՒՆ Գ. Անդրկովկասի վարչական բաժանումը.- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 170-184.

ՀՀԴ-ի ծրագիրը համապատասխան վիճակագրական տվյալների առկայությամբ:

Քաղաքական ու հասարակական մթնոլորտը: Հայոց ազգային համախորհրդին ներկայացված վարչական բաժանումների երեք ծրագրերը՝ Ստ. Կամսարականի, Հ.Հ.Դաշնակցության եւ հայ սոցիալ-դեմոկրատների:

Համախորհուրդի բանաձեւը:

160 ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ ՀՈՎՀ. Թուրքահայ կյանք. Արեւմտահայ խորհուրդ.- ք.- 9/10.- Բ մաս.- էջ 200-223.

Պետրոգրադում գումարված «Փախստականներին օգնող հայ կազմակերպությունների», Երեւանում Անդրանիկի ու դաշնակցական գործիչ Արամի նախաձեռնությամբ գումարված թուրքահայ համագումարները: Նրա գործունեությունն ու մշակած կանոնադրությունը:

161. ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ ՄԻՔԱՅԵԼ. Երկերի ժողովածու: Հատոր 2-րդ, Թիֆլիս, 1917.

Գրախոս. Ա. Տերտերյան.- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 224-231.

162. ՄՏԱՅՎԱԾ ԳՐՔԵՐ: [Ներկայացված է 6 անուն գրքի ցուցակը].- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 233.

163. [«ԳՈՐԾ» ամսագրի 1918 թվականի բաժանորդագրության պայմանները].- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 234. (Հայտարարություններ).

164. [ԹԻՖԼԻՍԻ «Աշխատավոր» օրաթերթի 1918 թվականի բաժանորդագրության պայմանները].- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 236. (Հայտարարություններ).

165. [ՔԱՔՎԻ «Արեւ» թերթի 1918 թվականի բաժանորդագրության պայմանները].- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 236. (Հայտարարություններ).

166. **[ԹԻՖԼԻՍԻ «Մշակ»** լրագրի 1918 թվականի բաժանորդագրության պայմանները].- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 237. (Հայտարարություններ).

167. **[ԹԻՖԼԻՍԻ «Молод»** օրաթերթի 1918 թվականի բաժանորդագրության պայմանները].- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 238. (Հայտարարություններ) ռուս. լ.

168. **[ԵՐԵՎԱՆԻ «Զանգ»** թերթի 1918 թվականի բաժանորդագրության պայմանները].- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 238. (Հայտարարություններ).

Ներկայացված է աշխատակիցների ցուցակը.

169. **[ԹԻՖԼԻՍԻ «Աղբյուր»** եւ «Տարազ» հանդեսների 1918 թվականի բաժանորդագրության պայմանները].- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 240. (Հայտարարություններ).

170. **[«ՊԱՅՔԱՐ»** թերթի 1918 թվականի բաժանորդագրության պայմանները].- ք.9/10.- Բ մաս.- էջ 240. (Հայտարարություններ).

171. **ԱԹԱՔԵԿՅԱՆ ԼԵՎՈՆ.** Ապստամբություն: [Հատված]: [Բանաստեղծութ.].- ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 5-12.

172. **Հ.ԱՐՏՈՒՐ.** Սեր մը: [Պատմվածք].- ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 13-37.

173. **ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ ՀՈՎՀ.** «Քանի մահ կա իմ սրտում...», «Ու՞ր կորան...»; «Ետ եկեք...»; «Ետ չեկան...»; «Անց կացան...»: [Քառյակներ].- ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 38.

174. **ԹՈՐԳՈՄՅԱՆ ԾԵՐՈՒՆ.** Քեռին: [Պատմվածք].- ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 39-52.

175. **ԹՈՐԳՈՄՅԱՆ ԾԵՐՈՒՆ.** Կին մը: [Պատմվածք].- ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 53-71.

176. **ԱԼՖՐԵՂ ԴԵ ՄՅՈՒՍԵԻ ՅԱՅԳԵՐԸ** /Թարգման. Հրաչ Զարդարյանի.- ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 72-77.

177. **ՎԻՎԱՆ** [Եփեսոյան Անուշավան]. Հովակիմ ժպիտը: [Պատմվածք].- ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 78-82.

«Գրական թերթի» 1981թ.- ք.35-ի 4-րդ էջի տողատակի ծանոթագրու-

թյունում կարդում ենք, որ Վիվանը առանց գծիկի, նույն ինքը վանեցի գրող-թարգմանիչ Անուշավան ճիտեճյանն է: Ելնելով այս փաստից՝ համարձակվեցինք ենթադրել, որ Վի-Վանը նույնպես Անուշավան ճիտեճյանն է:

178. ՀԱՄԲԱՐՉՈՒՄՅԱՆ Հ. [ամազասպ] Երկինք ու աստղեր; Երգիչներ; Իմ պարտեզը; «Լուսնի պես մենակ...»; «Իմ սրտում կա խորհուրդ եւ արեւ...»; «Որպես լույս, երազի հմայքով...»: [Բանաստեղծություններ] - ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 84-85.

179. ՉԻՐԻԿՈՎ Ե. Կյանքի շենքին: [Պատմվածք]/Թարգման. Ջավախեցու [Ղազար Տեր-Գրիգորյանի].- ք.11/12.-Ա մաս.- էջ 86-113.

180. PHENIX. Արձակ երգեր.- ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 114-120.

Քովանդ.՝ Տխրություն (Մայիսի հիշատակ); Կասկած; Կարոտ՝ լուսնի համբույրը; Շուշանիկի նման; Կանչեր են գիս; Ցանկություն; Մահը (Նոր տարիի հիշատակ)

181. ԽԱՆԼԱՐՅԱՆ Հ. Ձմռան երեկո: [Բանաստեղծութ.] - ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 121.

182. ԱՂԱՍՅԱՆ ՎԱՐՍԵՆԻԿ. «Արշալույսին քեզ սիրեցի...»; «Բեր լույս հոգուս ջինջ արշալույս...» /Բանաստեղծություններ/- ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 122-123.

183. ԷՏՆԱ. Ալ արեւը չեն տեսնար; Վիատություն: [Բանաստեղծություններ]- ք.11/12.- Ա մաս.- էջ 124.

184. ԱՆԱՆՈՒՆ Գ. Գրիգոր Արծրունի: [Մահվան 25-ամյակի առթիվ]. [1892-1917].- ք.11/12.- Բ մաս.- էջ 1-39.

185. ԻՇԽԱՆՅԱՆ Բ. Անդրկովկասի ժողովուրդների վիճակագրական ուսումնասիրությունը.- ք.11/12.- Բ մաս.- էջ 79-129.

Քովանդ.՝ ժողովուրդների տերիտորիական բաժանումները Անդրկովկասում. Անդրկովկասի ազգաբնակչությունը երեք; Ազգաբնակչության ընդհանուր թիվը եւ նրա երեսնամյա աճման ընթացքը Անդրկովկասում; Ազգաբնակչության խտությունը եւ սեռերի թվական հարաբերությունը; Քաղաքային եւ գավառական բնակչությունը՝ ընդհանուր թվերով եւ աճման տոկոսներով:

Նահանգներ եւ շրջաններ /Область/. Տարածությունը; Ազգաբնակչությունը; Խտության ու աճման աստիճանները; Սեռերի թվական հարաբերությունները նահանգներում եւ շրջաններում; Աճման ընթացքի նմանություններ եւ առանձնահատկություններ; Արտագաղթ եւ ներգաղթ; Կենտրոնացման տեղեկանքներ:

Գավառներ եւ շրջաններ /Okrygu/. Տարածությունը; Ազգաբնակչությունը; Խտության ու աճման աստիճանները; Սեռերի թվական հարաբերությունները ամեն մի նահանգի եւ շրջանի գավառներում եւ շրջաններում առանձին-առանձին; Նմանություններ եւ առանձնահատկություններ; Նվազման երեւոյթը գավառներում; Քաղաքներ եւ գյուղաքաղաքներ. ազգաբնակչությունը; Աճման ընթացքը եւ սեռերի թվական հարաբերությունների դասավորությունը Անդրկովկասի բոլոր քաղաքներում եւ գյուղաքաղաքներում առանձին-առանձին; Ազգաբնակչական պրոբլեմի հիմնական մոմենտները Անդրկովկասում; Տարբեր կատեգորիաներ ըստ նահանգական ազգաբնակչության աճման տեղեկանքների; Խոշոր քաղաքների բնակչության արագընթաց աճման պատճառները; Եզրակացություն; Ազգաբնակչությունը ընդհանրապես Անդրկովկասում; Ազգաբնակչությունը նահանգներում եւ շրջաններում; Ազգաբնակչությունը գավառներում եւ շրջաններում.

Թիֆլիսի նահանգ. 1.Թիֆլիսի գավառ; 2.Ախալքալաքի գավառ; 3.Ախալցխայի գավառ; 4.Բորչալուի գավառ; 5.Գորու գավառ; 6.Դուշեթի գավառ; 7.Սիղնախի գավառ; 8.Թելավի գավառ; 9.Թիոնեթի գավառ; 10.Ջաքաթալայի շրջան:

Քութայիսի նահանգ. 1.Քութայիսի գավառ; 2.Արթվինի շրջան; 3.Բաթումի շրջան; 4.Ջուգոդիդի գավառ; 5.Լանչխութի գավառ; 6.Օզուրգեթի գավառ; 7.Ռաչայի գավառ; 8.Սենակի գավառ; 9.Սուխումի գավառ; 10.Շորապանի գավառ:

Երեւանի նահանգ. 1.Երեւանի գավառ; 2.Ալեքսանդրապոլի գավառ; 3.Նախիջեւանի գավառ; 4.Նոր-Բայազետի գավառ; 5.Սուրմալուի գավառ; 6.Շարուր-Դարալագյազի գավառ; 7.Էջմիածնի գավառ:

Գանձակի նահանգ. 1.Գանձակի գավառ; 2.Արեշի գավառ; 3.Ջիբրաիլի գավառ; 4.Ջիանշիրի գավառ; 5.Ջանգեզուրի գավառ; 6.Ղազախի գավառ; 7.Նուխու գավառ; 8.Շուշիի գավառ

Բաքվի նահանգ. 1.Բաքվի գավառ; 2.Գյոլչայի գավառ; 3.Ջավադի գավառ; 4.Դուբայի գավառ; 5.Լենքորանի գավառ; 6.Շամախու գավառ:

Սեւ ծովյան նահանգ. 1.Նովորոսիյսկի շրջան; 2.Տուապսեի շրջան; 3.Սոչիի շրջան;

Ղաղստանի շրջան. 1.Թեմիր-խան Շուրայի շրջան; 2.Ավարի շրջան; 3.Անդիի շրջան; 4.Գունիբի շրջան; 5.Դարգինի շրջան; 6.Կուզի-Կումի շրջան; 7.Կայտա-գո-Տաբուսարի շրջան; 8.Կյուրինի շրջան; 9.Սամուրի շրջան;

Ղարսի շրջան. 1.Ղարսի շրջան; 2. Արդահանի շրջան; Կաղզվանի շրջան; 4.Օլթիի շրջան:

Քաղաքային ազգաբնակչությունը նահանգներում եւ շրջաններում. Քաղաքային ազգաբնակչությունը Թիֆլիսի նահանգում. 1.Թիֆլիս; 2.Ախալքալաք; 3.Ախալցխա; 4.Գորի; 5.Դուշեթ; 6.Սիղնախ; 7.Թելավ; 8.Ջաքաթալա:

Քաղաքային ազգաբնակչությունը Քութայիսի նահանգում. 1.Քութայիս; 2.Բաթում; 3.Օզուրգեթ; 4.Փոթի; 5.Սուխում; 6.Ռեդ-Կալե:

Քաղաքային ազգաբնակչությունը Երեւանի նահանգում. 1.Երեւան; 2.Ալեքսանդրապոլ; 3.Նախիջեւան; 4.Օրդուբաթ; 5.Նոր-Բայազետ:

Քաղաքային ազգաբնակչությունը Գանձակի նահանգում. 1.Գանձակ;

2.Նուխի; 3.Շուշի:

Քաղաքային ազգաբնակչությունը Բաքվի նահանգում. 1.Բաքու; 2.Ղուբա;

3.Լենքորան; 4.Շամախի:

Քաղաքային ազգաբնակչությունը Սեւ ծովյան նահանգում. 1.Նովորոսիյսկ:

Քաղաքային ազգաբնակչությունը Դաղստանի շրջանում. 1.Թեմիր-խան Շուրա; 2.Դերբենդ; 3.Պետրովսկ:

Քաղաքային ազգաբնակչությունը Ղարսի շրջանում. 1.Ղարս.

186. ՉԻԼԻՆԳԱՐՅԱՆ ԱՐՏԱՇԵՍ. Անդունդի մեջ.- ք.11/12.- Բ մաս.- էջ 172-199.

«Սոցիալիստական հեղափոխության գաղափարը ժամանակակից Ռուսաստանում բացարձակապես մի ցնորք է»: Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո ստեղծված իրավիճակը:

187. [ԱՆԱՆՈՒՆ ԴԱՎԻԹ]. Դարձյալ Անդրկովկասի վարչական բաժանումը. /Դ.Ա.- ք.11/12.- Բ մաս.- էջ 200-207.

Ներկայացված է Ա.Շեյխ Ուլ-Իսլամովի վարչական բաժանման հականախագիծը:

«Լավն այն է, որ առանց դրսի ուժերի միջամտության լուծվեն մեզ ու թուրքերին շահագրգռող խնդիրները»:

188. ԱՆԱՆՈՒՆ Դ. Գաբրիել Մնացականյան: [1863-1917. մահախոսական].- ք.11/12.- Բ մաս.- էջ 208-215.

ՑԱՆԿԵՐ

ՀԱՆԴԵՍՈՒՄ ՏԵՂ ԳՏԱԾ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՎԵՐՆԱԳՐԱՅԻՆ ՑԱՆԿ*

1.ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿ

Ախ բանաստեղծ, մոտենում է ահա
երեկոն... - 135.

Ամբոխը - 5.

Այրիները - 5.

Անթառամ ծաղիկներ - 131.

Անհանգիստ է սիրտս... - 135.

Անպատճառ երեցփոխը - 153.

Անտիգոնե - 3.

Աշխարհի կեսը քո մազերում - 5.

Առաքելը-115.

Առաքելություն մը ի ծապլվար - 155.

Ավելորդը - 151.

Արբեր - 5.

Արհավիրքի օրերին - 110.

Արձակ երգեր - 90.

Արվեստագետի խոստովանանքը - 5.

Գիշերվա մեկ ժամին - 5.

Եթե ուզում եմ անգործ չմնալ... - 135.

Թեեւ վրա է հասնում գիշերը - 135.

Ժամացույց - 5.

Իմաստուն Բիդխիփայի արկածները -
43.

Ինչո՞ւ հանգավ կանթեղը... - 135.

Իրիկվա մթնաշաղը - 5.

Լաչակս գլուխդ ըլլա թող - 7.

Լուռ կաց սիրտ իմ... - 135.

Խենթն ու Վենետիկ - 5.

Ծարավի եմ ես արտասանելու - 135.

Ծրագիրներ - 5.

Կանչեր են զիս - 180.

Կասկած - 180.

Կարկանդակը - 5.

Կարոտ՝ լուսնի համբույրը - 180.

Կենդանագրելու տենչը - 5.

Կես գիշերին այն մարդը... - 135.

Կին մը - 175.

Կյանքի աշունը - 134.

Կյանքի շենքին - 179.

Կրկնակի սենյակ - 5.

Համբույր - 154.

Հայ գյուղում - 146.

Հայելին - 5.

Հանաքչի - 5.

Հիշատակ - 48.

Հովակիմ ժպիտը - 177.

Մահը - 180.

Մայրենի հյուղ - 48.

Մանիֆեստը - 67.

Մարդուն մի քիմեռ - 5.

Մենություն - 5.

Մենք - 49.

Մուրատի ճամփորդությունը - 92.

Յոթներորդ վաշտը - 65.

Նոր մեղանը - 123.

Շունն ու սրվակը - 5.

Շուշանների նման - 180.

Ոչ ոք չի ապրում հավիտյան - 135.

Ո՞վ ես դու, ընթերցող - 135.

Չքավորի խաղալիքը - 5.

Չքավորների աչքերը - 5.

Պառավի հուսահատությունը - 5.

Պատուհանները - 5.

Ջրասույզ զանգը - 85.

Սեր մը - 172.

Սիրում եմ քեզ - 135.

Վատ ապակեգործը - 5.

Վերջին բաժակը - 1.

Տերտերը - 86.

Տխրություն - 180.

Ցանկություն - 180.

Փոքրիկ արձակ պոեմներ - 5.

Փոքրիկ Հանեսը - 89.

Փույթ չէ թե ուր, միայն թե դուրս այս
աշխարհից - 5.

Քաղեցի ես քո ծաղիկը, ով աշխարհ -
135.

Քեռին - 174.

Օտարականը - 5.

Օրհնություն - 154.

* Ցանկում չեն ընդգրկվել հայտարարությունները

2. ՉԱՓԱԾՈՆ

Ալ արեւը չեմ տեսնար - 183.
 Ալֆրեդ դը Մյուսէի ցայգերը - 176.
 Աղաղակը - 133.
 Այդ քո ծավ աչքերդ ինչքան եմ կարոտել - 44.
 Այդ քո վարդ շուրթերդ - 44.
 Այդպես օրորուն է քայլդ - 91.
 Այս երեկո կրկին դուք - 113.
 Անց կացան - 173.
 Ապստամբություն - 171.
 Առավոտը - 137.
 Առավոտ պահին պտույտ եմ անում - 63.
 Ասա, միթե՞ երեկ չէիր աղջիկ պստիկ ու նազանի - 44.
 Ասպետի սերը - 150.
 Արշալույսին քեզ սիրեցի - 182.
 Բախտը դարբին - 66.
 Բեր կույս հոգուս ջինջ արշալույս - 182.
 Գետակի վրա - 45.
 Դառն ու տրտում - 45.
 Դու ամեն օր ձերմակ հագած եկ ինձ մոտ - 44.
 Դու մի վեհ գիշեր ես լուսընկա, կաթնաթույր - 44.
 Եկավ ասին այց ես արել բարեկամիդ գերեզմանին - 44.
 Եվ ես ետ դարձա իմ անցած ճամփով - 152.
 Ետ եկեք... - 173.
 Ետ չեկավ - 173.
 Երբ ես տեսա աչերդ անհուն - 116.
 Երգիչներ - 178.
 Երկինք ու աստղեր - 178.
 Երկու սոնետ - 6.
 Զրույց - 94.
 Էլ ինչո՞վ ես ապրել իմ հասակն այս աշուն - 44.
 Թագավորն ու չարչին - 149.
 Իմ պարտեզը - 178.
 Իմ սրտում կա խորհուրդ եւ արեւ - 178.
 Ինչ մեղմ են երգում աստղերն երկնքում - 44.
 Ինչքան ծիւ, կոկոն վարդ ծնվեցին այս գիշեր - 44.
 Իջնում է գիշերն անգութ ու մթին - 6.

Լացի գիշեր - 70.
 Լորինների տակ մտորում եմ լուռ... - 111.
 Լսի, ջան, իմ ափսոս, իմ ափսոս, իմ ձեռից գնացած - 44.
 Լսիր, ջան չերթաս ժամ պսակվիս - 44.
 Լուսնի պես մենակ - 178.
 Խոր են քո հուր աչքերը - 91.
 Ծաղիկներ էինք քաղում, մեզ համար էին նրանք ծաղկում - 116.
 Ծովափին - 46.
 Ծովի ափին - 2.
 Կարո՞ղ է լսել մարդ գարնան հեւքն առաջին - 44.
 Կեռասենու ծյուղքերին երկու թռչուն գարունքին - 111.
 Հայրենիքում իմ արնամերկ - 6.
 Հեզահամբույր ծաղիկների թերթերում - 137.
 Հոգիս մռայլ - 5.
 Հոգիս սեւ դարդ է մաշում - 2.
 Հրաժեշտի գագեղ - 47.
 Հրով արթնացած սիրտս - 91.
 Հուր ես հագել հրեղեն - 91.
 Զմռան երգ - 113.
 Զմռան երեկո - 181.
 Զյուն է գալիս ու թախծալիր - 45.
 Մանթաշին - 68.
 Մանթաշի տերին - 68.
 Մեր նախահայրերը - 132.
 Մի փոքրիկ աղջկա ալբոմի համար - 113.
 Մոծակն ու մրջյունը - 4.
 Նախանձում եմ, նախանձում եմ քեզ այնպես - 93.
 Նոր օրեր - 87.
 Շլեզվիգի ջուլհակներ - 88.
 Ով կարող է չսիրել Ձեզ - 113.
 Որպես լույս, երազի հմայքով - 178.
 Սրտակեզ կսկիծ մի հին - 91.
 Վերադարձ - 136.
 Վերջին սեր - 69.
 Վիատություն - 183.
 Տնակն իմ ցուրտ ու անգարդ - 91.
 Ցերեկվա ոսկի լույսերը մեռան - 11.
 Ռ՞ւր կորան - 173.
 Փետուրները պայծառ ոսկով - 63.
 Քանի մահ կա իմ սրտում - 173.
 Քիչ է սերդ - 93.

3. ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ ԵՎ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

- Ազատություն եւ շինարարություն - 102.
Ազգային ինքնորոշման խնդրի շուրջը - 103.
Ազգության գաղափարը - 8.
Առաջին ժողովրդական շարժումը Տաճկական Հայաստանում - 71.
Ալեքսանդր Ծատուրյան - 125.
Անդրկովկասի ժողովուրդների վիճակագրական ուսումնասիրությունը - 185.
Անդրկովկասի վարչական բաժանումը - 159.
Անդունդի մեջ - 186.
Աշխարհաբարը եւ աշխարհիկ գրականությունը մինչեւ Խ.Աբովյանը - 141.
Ա.Վռամյանի հիշատակին - 122.
Գեղարվեստի փիլիսոփայությունը - 96.
Գերմանիայի դերը համաշխարհային սպառազինումների մեջ - 119.
Դարձյալ Անդրկովկասի վարչական բաժանումը - 187.
Դիտողություններ Սայաթ - Նովայի մասին - 100.
Եկամտային հարկը Ռուսաստանում - 73.
Էմիլ Վերհառնը Հայաստանի մասին - 74.
Էրնստ Մախի փիլիսոփայությունը - 13.
Ընտրական իրավունք - 117.
Թուրքական կյանք - 104.
Թուրքական կյանք - թուրք մամուլը եւ «պրովակացիայի» հարցը - 126.
Թուրքահայ կյանք - Արեւմտահայ խորհուրդ - 160.
Ժողովրդի մը հոգեւորքը /Աքսորյալ հայերը Միջագետքի մեջ - 51.
Ի.Մեչնիկովը եւ մահվան հարցը - 120.
Ինքնաուսումնասիրություն եւ ինքնաճանաչողություն - 10.
Խ.Աբովյանի կյանքի վերջին հինգ տարիները - 118.
Հայ բնաշխարհի գրականությունը - 157.

- Հայերը Ռուսաստանում - 53.
Հայ մամուլը եւ սոցիալիզմը - 127.
Հայության մեծ տագնապը - 15.
Հայ փախստականները Բաքվում - 76.
Հողային հարցը Թուրքիայում - 97.
Հոշոտված Հայաստանը - 52.
Հուշեր իմ անցյալից - 11.
Մեծ վտանգի հանդեպ - 54.
Միլիտարիզմի եւ իմպերիալիզմի իդեոլոգիան Գերմանիայում - 75.
Մտքի տկարությունը ազգային հարցի լուծման խնդրում - 72.
Ներքին տեսություն - 17.
Պատերազմը եւ հաշտության հարցը - 124.
Պարսկաստանի տնտեսական դրությունը - 99.
Պետրոս Ադամյանի նամակները - 139.
Պետրոս Շանշյան - 12.
Պերժ Պռոշյանի նամակները - 77.
Ռուսաստանը մեծ հեղաշրջումից հետո - 145.
Ռուսահայ հրապարակախոսությունը եւ ազգայնությունը - Ավ.Արասխանյան - 138.
Ռուսաստանի մեծ հեղափոխությունը - 101.
SERMO - 112.
Սպառազինումների սահմանափակման փորձերն եւ Գերմանիան - 140.
Սֆինքսներ ու վիշապներ - 121.
Վարկային կոոպերացիայի գործունեության շրջանը - 14.
Վրաց կյանքից - ներքին կյանքը գավառում - 16.
Փորձության ժամին - 9.
Քաղաքական վերածնության ճանապարհին - 158.

4.ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- «Առողջ կյանք» ամսագրի մասին - 81.
«Արշալույս» գրական ժողովածուի մասին - 80.
«Душисуу Фракускуу и армянские толкователи» գրքի մասին - 56.
«Երաժշտության պատմության»

գրքի մասին - 58.

«Կայսր» դրամատիկական գործի մասին - 22.

«Кавказоведение и абхазский язык» գրքի մասին - 55.

«Народности Кавказа»-ի մասին - 143.

«Հայ կամավորի հուշերից» գրքի մասին - 104.

«Մեսրոպ Թադիսիան» ուսումնասիրության մասին - 95.

Միքայել Մանվելյանի «Երկերի ժողովածուի» 2-րդ հատորի մասին - 23.

Ռուս տնտեսական նոր հանդես՝ «Экономическое обозрение» գրքի մասին - 57.

«Воина и народное хозяйство» գրքի մասին - 144.

«Ուրվականներ» դրամատիկական գործի մասին - 59.

5. ՄԱՏԵՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՑԱՆԿԵՐ, ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

Ստացված գրքեր - 24, 60, 83, 106, 129, 162.

Բաքվի Հայոց Հրատարակչական Ըն-

կերության հրատարակությունների մասին - 42.

«Գործի» գրադարանը - 109.

6. ՄԱՀԱԽՈՍԱԿԱՆՆԵՐ

Ավետիք Եզեկյան - 19.

Արշակ Չիլինկարյան - 79.

Բոգդան Կնունյանց /Մահվան 5-ամյակի առթիվ/ - 98.

Գաբրիել Մնացականյան - 188.

Գրիգոր Արծրունի /Մահվան առթիվ/ - 184.

Էմիլ Վերհառն - 21.

Հենրիկ Սենկեվիչ - 20.

Սեդրակ Թառայան - 18.

Փիլիպոս Վարդանյան - 78.

7. ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

Խմբագրության կողմից - 25, 82.

8. ՆՎԻՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Նվիրատվություններ - 26, 61, 84, 107, 130, 147.

ԱՆՁՆԱՆՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿ*

Ա - Դո - տես՝ Տեր-Հովհաննիսյան Մարտիրոս

Ա. Կ. - 105

Ա. Չ. - տես՝ Չիլինկարյան Արտաշես

Ա. Պ. - (11)

Ա. Ս. - (11)

Ա. Վ. - (11)

Բ. Ի. - տես՝ Իշխանյան Բախշի

Գ. - 59

Գ. - Ի - 21

Գ. Ե. - (11)

Դ. Ա. - տես Անանուն Դավիթ

Ե. Թ. - տես Թադիսիանյան Երվանդ

Թ. Ա. - (11)

Թ. Զ. - (11)

Հ. Հ. - (11)

Հ. Ս. - (11)

Հ. Բ. - (11)

Մ. Բ. - (11)

Մ. Շ. - (11)

Ն. Ա. - 55, 56, (125)

Շ-եան Ս. - 73

Ս. Հ. - (11)

Ս. Ս. - (11)

Տ. Հ. - (11)

Շ - (17)

Արուսյան Խաչատուր - (1809-1848) - (118, 148)

Ազաթանգեղոս - (10) - 5-րդ դարի պատմագիր

Ազապյան Արշակ - (1860-1905) - (125) - Գյուղագիր

* Առանց փակագծերի համարները գործի ինքնուրույն գործերի նկարագրություններն են, իսկ փակագծերում անվան հիշատակությունը, կամ նրա մասին եղած նյութերի համարները:

Աղանյան Պետրոս - (1849-1891) - 139 -
 Ողբերգակ դերասան
 Ադոնց Նիկողայոս (Տեր-Ավետիքյան
 Նիկողայոս) - (1871-1942) - (56) -
 Արևելագետ, պատմաբան,
 բանասեր
 Աթաբեկյան Լևոն - (1877-1918) - 171 -
 Հասարակական գործիչ,
 բանաստեղծ
 Ախվերդյան Գևորգ - (1818-1861) - (12)
 - Բժիշկ-բանասեր
 Աղանյան Նվարդ - (22) -
 Հրատարակիչ, բանասեր
 Աղասյան Վարսենիկ - (1895-1974) -
 137, 182 - Բանաստեղծուհի
 Աղբալյան Նիկոլ - (1873-1947) - 100 -
 Հասարակական գործիչ
 Աճառյան Հրաչյա - (1876-1953) - (143)
 - Լեզվաբան, հայագետ
 Աճեմյան Հայկ - 157
 Ամիրով Իվան Թոմասովիչ - 35 «Ар-
 мянских Вестник» - ի խմբագիր
 Այվազյան Գաբրիել վարդապետ -
 (1812-1880) - (12) - Մանկավարժ
 Անանուն Դավիթ (Տեր-Դանիելյան Դա-
 վիթ) - (1879-1943) - 9, 18, 19, 23,
 53, 72, 77, 78, 98, 102, 146, 159,
 184, 187, 188 - Պատմաբան
 Անանուն Մեկնիչ - (56) - 7-րդ դարի
 հայ քերական
 Առաքելյան Համբարձում - (1855-1918)
 - (56) - Հրապարակախոս, մշակու-
 թային գործիչ, գրող
 Ասատուրյան Հովհաննես - (71) - Կա-
 րինի «Գյուղատնտեսական ընկե-
 րության» հիմնադիր
 Ավագյան Մկրտիչ - (139) - Թատերա-
 կան գործիչ, ապրել ու գործել է
 Քիշնևում
 Ավետյան Նիկ. - 116 - Թարգմանիչ
 Արամ - (160)
 Արամայիս - 65
 Արասխանյան Ավետիք - (1857-1912) -
 (10, 138) - Տնտեսագետ, հրապա-
 րակախոս, «Մուրճ»-ի հիմնադիր
 Արծրունի Գրիգոր - (1845-1892) - (10,
 184) - Հրապարակախոս, «Մշա-
 կի» հիմնադիր ու խմբագիր
 Արմենակ - 52 - Հայ որբուկ, Խնուսի
 Ղարաքյորփի գյուղի բնակիչ

Բաբախանյան Առաքել - տես Լեո
 Բաբանյան Մկրտիչ արքեպիսկոպոս -
 (12) - Ղարաբաղի հոգևոր առաջ-
 նորդի տեղապահ
 Բագրատունի Արսեն (1790-1869) -
 (141) - Բանաստեղծ, Մխիթարյան
 միաբաններից
 Բալասանյան Գր. - (1869-?) - (125) -
 Բանասեր
 Բալմոնտ Կ. Դ. - (1867-1942) - 116 -
 Ռուս բանաստեղծ
 Բարյատինսկի Ալ. Իվ. - (1815-1879) -
 (12) - Կովկասի փոխարքա
 Բերկլի Ջորջ - (1685-1753) - (13) - Սու-
 բեկտիվ իդեալիստ փիլիսոփա
 Բերնհարդին - (75) - Գերմանացի գին-
 վորական գեներալ
 Բիսմարկ - Շեոնհաուզեն Օտտո - Լեո-
 պոլդ - Էդուարդ - (1815-1898) - (75,
 117) - Գերմանիայի կանցլեր
 Բոբրինսկի Վ. - (17) - Ռուս պետական
 գործիչ
 Բողլեր Շարլ - (1821-1867) - 5 - Ֆրան-
 սիացի բանաստեղծ
 Բրյուսով Վալերի - (1873-1924) - 74,
 121 (15, 125) - Ռուս բանաստեղծ
 Գաբրիելյան Ռուբեն - (1888-1968) -
 120 - Բնագետ մանկավարժ
 Գեղամյան Եղիշե արքեպիսկոպոս -
 (1840-1920) - 12 (78) - Մանկա-
 վարժ, պատմաբան, «Մեղուի»
 աշխատակից
 Գորկի Մաքսիմ - (1868-1936) - (15)
 Գորոդեցկի Ս. Մ. - (1884-1967) - (15) -
 Ռուս բանաստեղծ
 Գրասեր - 80 - (Ծածկանուն)
 Գրիգորյան Գ. - 76
 Գրիգոր Մագիստրոս - (?-1056) - (56) -
 11-րդ դարի մատենագիր, Դիոնի-
 սիոս Թրակացու քերականության
 մեկնիչ
 Դաղբաշյան Հարություն - (1863-1940)
 - 142 - Բառարանագիր
 Դավիթ փիլիսոփա - (56) - Թրակացու
 քերականության մեկնիչներից
 Դեմիրճյան Դերենիկ - (1877-1956) -
 44, 86, 151 - Գրող
 Դիոնիսիոս Թրակացի - (180-145
 մ.թ.ա.) - (56) - Քերական
 Եզեկյան Ավետիք (1849-1916) - (19) -

«Մշակի» աշխատակից
 Եղիշե - (10) - 5-րդ դարի պատմագիր
 Եսայան Ջապել - (1878-1943) - 1, 51,
 92, 156 - Գրող
 Եսթեր - 52 - Հայ որբուկ Ամասիայից
 Եվանգուլյան Գևորգ - (1843-1901) -
 (12) - Հրապարակախոս, մշակու-
 թային գործիչ
 Ջավարյան Սիմեոն - (1865-1913) - (10,
 11)
 Ջարդարյան Հրաչ - (1892 -) - 176 -
 Թարգմանիչ (Ռուբեն Ջարդարյա-
 նի որդին)
 Ջոհրապ Գրիգոր - (1861-1915) - (51) -
 Գրող
 Ջորյան Ստեփան - (1889-1967) - 65, 89
 - Գրող
 Էտնա - 183 - Բանաստեղծ (Ծածկա-
 նուն)
 Էօլման Օթո (Էլման Օտտո) - (51) -
 Գերմանացի սպա, որ հայ աքսոր-
 յալներին ուղեկցել է դեպի Միջա-
 գետք
 Թագոր Ռաբինդրանատ - (1861-1941)
 - 135 - Հնդիկ բանաստեղծ
 Թադիադյան Մեսրոպ - (1803-1858) -
 (95, 141) - Բանաստեղծ
 Թադիանոսյան Երվանդ - (1864-1948)
 - 112, 122 (25) - Հասարակական
 գործիչ, թարգմանիչ, «Գործի»
 խմբագրական կոլեգիայի անդամ
 Թառայան Սեդրակ - (1862-1916) - (18)
 - Մշակութային գործիչ, մանկա-
 վարժ, թարգմանիչ - Գրող
 Թորգոմյան Ծերուն (Դեղտրիկյան) - 7,
 131, 174, 175 - Գրող
 Թորոյան Հայկ - (51) - Միջագետք աք-
 սորված մի հայ, որ հիշողություն-
 ներ է պատմել Ջապել Եսայանին
 Թումանյան Հովհաննես - (1869-1923)
 - 4, 143, 149, 173
 Իբսեն Հենրիկ - (1828-1906) - (22) -
 Նորվեգացի գրող
 Իզմիրյան Գրիգոր - (1819-1894) - (12) -
 Հայ թատրոնի հիմնադիրներից
 մեկը
 Իշխանյան Բախշի - (1879-1921) - 10,
 57, 75, 119, 140, 144, 185 (23) - Հա-
 սարակական - քաղաքական գոր-
 ծիչ

Իսահակյան Ավետիք - (1875-1957) -
 45, 68, 111, 132, 150
 Իսրայելյան Կարապետ - (71) - Ռուսա-
 հայատակ կարնեցի հայ. մասնակ-
 ցել է Կարինի «Գյուղատնտեսա-
 կան ընկերության» գաղտնի
 գործերին
 Լազարյան Հ. - (14)
 Լենին Վ. Ի. - (1870-1924) - (72, 101,
 102, 124, 186)
 Լեո (Բաբախանյան Առաքել) - (1860-
 1932) - 95 (125) - Պատմաբան, հա-
 սարակական գործիչ, գրող
 Լևոնյան Խաչատուր - (1855-1915) -
 (157) - Մշակութային գործիչ
 Լերմոնտով Մ. Յու. - (1814-1841) - (125)
 - Ռուս բանաստեղծ
 Լիսիցյան Ստեփան - (1865-1947) - 63 -
 «Հասկերի» խմբագիր
 Լորենց Խորեն - 94 - Բանաստեղծ
 Խալիլ փաշա - (51) - Իրաքում թուրք
 կառավարիչ, որ իրականացրել է
 հայերի բնաջնջումը 1915-ին
 Խանգադյան Ցոլակ - (1886-1935) -
 125 (25) - Գրականագետ, թարգ-
 մանիչ
 Խանլարյան Հ. - (1885-1966) - 181 -
 Բանաստեղծ
 Խատիսյան Գաբրիել - (1831-1898) -
 (12) - Մանկավարժ, գրող
 Խատիսյան Կոստանդին - (11)
 Խարազյանց Ղևոնդ արքեպիսկոպոս
 - (12) - Մանկավարժ
 Ծատուրյան Ալեքսանդր - (1865-1917)
 - (125) - Բանաստեղծ
 Ծուրինյանց - (12) - Մանկավարժ
 Ներսիսյան դպրոցում
 Կամսարական Ստ. - (159) - Գանձակի
 նահանգական գյուղատնտես
 Կանտ Էմանուիլ - (1724-1804) - (13) -
 Փիլիսոփա
 Կարինյան Հակոբ - (1813-1872) - (12) -
 Մանկավարժ, դրամատուրգ
 Կերենսկի Ալ. Ֆ. - (1881-1970) - (101) -
 Ռուսաստանի ժամանակավոր
 կառավարության պարագլուխնե-
 րից մեկը
 Կերեքցյան Խաչատուր - (1847-1891) -
 (71) - Արհեստավոր, ազգային-
 ազատագրական շարժման գոր-

Ժիշ. 1882թ. Կարինում կազմա-
 կերպված «Գյուղատնտեսական
 ընկերության» հիմնադիրներից
 Կնունյանց Բոգդան - (1878-1911) - (98)
 - Յեղափոխական
 Կոլցով Ալեքսեյ - (1809-1842) - (125) -
 Գրող, բանաստեղծ
 Կրասիլնիկյան Կոստանդին - (1865-
 1942) - 133, 134, (25, 50) - Գրող,
 թարգմանիչ, «Գործի» խմբագիր
 Կուրդինյան Շուշանիկ - (1876-1927) -
 48, 87, 136 - Բանաստեղծ
 Համամ Արևելցի - (56) - 9-րդ դարի քե-
 րական. Դիոնիսիոս Թրակացու
 քերականության մեկնիչներից մե-
 կը
 Համբարձումյան Համազասպ - (1880-
 1965) - 178 - Մշակութային գործիչ,
 մանկավարժ, թարգմանիչ, աստ-
 ղաֆիզիկոս Վիկտոր Համբար-
 ձումյանի հայրը
 Հայկազ - 52 - Չորսամյա հայ որբուկ
 Մուշի Տապավանք գյուղից
 Հայնե Հենրիխ - (1797-1856) - 88 - Գեր-
 մանացի բանաստեղծ
 Հ. Արտուր - 172 - Բանաստեղծ (Ծած-
 կանուն)
 Հարությունյան Մարտ. - 141
 Հարությունյան Սողոմոն - (12) -
 Բժշկապետ
 Հաուպտման Գերհարդ - (1862-1946) -
 85 - Գերմանացի գրող
 Հաքիմյան Աղաթոն - (12)
 Հեբրի Ռիչինալդ - (95) - Անգլիացի հո-
 գևորական
 Հեջուբյանց - (12) - Մանկավարժ Ներ-
 սիսյան դպրոցում
 Հոմերոս - (78)
 Հովհաննես Կարբեցի - (1762-1842) -
 (12) - Կաթողիկոս 1831-ից
 Հովհաննիսյան Աբգար - (1849-1904) -
 (12) - Հրապարակախոս, «Փոր-
 ծի» և «Արծազանքի» խմբագիր
 Հովհաննիսյան Հովհաննես - (1864-
 1929) - 2, 86 - Բանաստեղծ
 Հովհաննիսյան Տիգրան - (1865-1921)
 - 3, 74, 96, 117, 121 - Մշակութային
 գործիչ, իրավաբան
 Դազար Փարպեցի - (141) - 5-րդ դարի
 մատենագիր

Դոնդախյան Պետրոս - (147) - Մեծա-
 հարուստ
 Մաթեոս Ա - (12) - Կաթողիկոս ամե-
 նայն հայոց
 Մալխասյան Հովհաննես - (1866-1931)
 - 153 - Գրող
 Մալխասյանց Ստեփան - (1857-1947) -
 54 (142) - Հայագետ - բառարանա-
 գիր
 Մախ Էրնստ - (1838-1917) - (13) - Փիլի-
 սոփա
 Մակինցյան Պողոս - (1884-1938) - 85
 (125) - Մշակութային գործիչ, գրա-
 քննադատ, թարգմանիչ
 Մահմադ սուլթան - (97) - Թուրքիայի
 միապետ
 Մայիլյան Անտոն - (1880-1942) - 34, 58
 - Կոմպոզիտոր
 Մայիլյան Եղիա - (130) - Մեծահա-
 րուստ բարեգործ
 Մայկով Լ. Ն. - (1839-1900) - (125)
 Մանանդյան Հակոբ - (1873-1952) - 8,
 103 (25) - Պատմաբան
 Մանդինյան Սեդրակ - (1844-1915) -
 (12) - Մանկավարժ
 Մանվելյան Միքայել - (1877-1944) -
 (161) - Դերասան, գրող
 Մառ Ն. Յ. - (1864-1934) - (55, 121) -
 Արևելագետ, հնագետ, լեզվաբան
 Մարտունի Ալ. (Ալ. Մյասնիկյան) -
 (1886-1925) - 125
 Մարքս Կ. - (1818-1893) - (72)
 Մելիքյան Սպիրիդոն - (1880-1933) - 58
 - Կոմպոզիտոր
 Մելիքյան Սուրեն - (105)
 Մեհրաբյան Արշակ - (1865-1921) - 16 -
 Հաճախ հանդես է եկել «Սրինգ»
 ծածկանունով
 Մեչնիկով Ի. Ի. - (1845-1916) - (120) -
 Ռուս բժիշկ կենսաբան
 Մետերլինկ Մորիս - (1862-1949) - 156 -
 Բելգիացի գրող
 Միլյուկով Պ. Ն. - (1859-1943) - (17) -
 Կադետական կուսակցության
 պատգամավոր Պետական Դու-
 մայում
 Միքայելյան Կարեն - (1885-1941) - 52,
 115 - Գրող, թարգմանիչ, ՀՕԿ-ի
 Մոսկվայի կոմիտեի նախագահ
 Մխիթար Գոշ - (1120-1213) - (141) -

Առակագիր, օրենսգետ
 Մխիթարյան Հովհաննես - 160
 Մկրտչյան Ա. - 97
 Մյուսե Ալֆրեդ դը - (1810-1857) - 176 -
 Ֆրանսիացի բանաստեղծ
 Մնացականյան Գաբրիել - (1860-1918)
 - (88) - Գրող, փաստաբան
 Մոլտկե Հելմութ - (1800-1891) - (75) -
 Գերմանացի ռազմական գործիչ
 Մովսես Խորենացի - (10) - 5-րդ դարի
 պատմագիր
 Մովսես Քերթոզ - (56) - Դիոնիսիոս
 Թրակացու քերականության մեկ-
 նիչներից մեկը
 Մուրադ - (92) - Դաշնակցական խմբա-
 պետ
 Մուրադյան Մելքիսեդեկ եպիսկոպոս -
 (1836-1903) - (12) - Բարձրաստի-
 ճան կրոնավոր, մանկավարժ
 Յուլիալացյան Հակոբ - (71) - Վաճա-
 ռական. 1882թ. Կարինում կազմա-
 կերպված «Գյուղատնտեսական
 ընկերության» հիմնադիրներից
 մեկը
 Նադսոն Ս. Յ. - (1862-1887) - (125) -
 Բանաստեղծ
 Նազարյան Ստեփանոս - (1812-1879) -
 (12) - Հրապարակախոս, մանկա-
 վարժ, «Հյուսիսսփայլի» հիմնա-
 դիր և խմբագիր
 Նախշուն - 52 - Որբ աղջնակ Մուշի
 Բազուա գյուղից
 Նահապետյան Արշակ - (12)
 Ներսես Աշտարակեցի - (1771-1857) -
 (12) - Կաթողիկոս հայոց
 Ներսես Շնորհալի - (մոտ 1100-1173) -
 (141) - Բանաստեղծ
 Նիկիտին Ի. Ս. - (1824-1861) - (125) -
 Ռուս գրող
 Նշկյան Կարապետ - (71) - Վաճառա-
 կան. 1882թ. Կարինում կազմա-
 կերպված «Գյուղատնտեսական
 ընկերության» հիմնադիրներից
 մեկը
 Շանթ Լևոն (Սեդրոսյան Լևոն) - (1869-
 1951) - (22) - Գրող
 Շանշյան Պետրոս - (1819-1889) - (12) -
 Մանկավարժ
 Շեյխ - Ուլ Իսլամով Ա. - (187) - Անդր-
 կովկասի վարչական բաժանման

հանձնաժողովի անդամ
 Շիրվանզադե (Ալ. Մովսիսյան) -
 (1858-1935) - 110 (148)
 Շտյուրմեր Բ. - (1848-1917) - Ռուսաս-
 տանի նախարարների խորհրդի
 նախագահ
 Չերազ Մինաս - (1852-1929) - (17) -
 Մշակութային և քաղաքական
 գործիչ
 Չիլինկարյան Արշակ - (1868-1917) -
 (79) - Երևանի թեմական դպրոցի
 տեսուչ
 Չիլինկարյան Արտաշես - 15, 22, 81,
 101, 124, 127, 145, 158, 186 (25) -
 «Գործի» խմբագրության աշխա-
 տակից
 Չիրիկով Ե. - 179
 Չմշկյան Գ. - (12) - Ներսիսյան դպրոցի
 ռուսաց լեզվի դասատու
 Պատկանյան Գաբրիել քահանա -
 (1802-1889) - (12) - Ռաֆայել
 Պատկանյանի հայրը
 Պատկանյան Միքայել - (1808-1895) -
 (12) - Ներսիսյան դպրոցի ռուսաց
 լեզվի դասատու
 Պատկանյան Ռաֆայել - (1830-1892) -
 112 (78) - Բանաստեղծ
 Պատկանյան Քերովբե - (1839-1889) -
 (112) - Հայագետ
 Պետրոսյան Մադաթ - (1867-1944) - 67
 - Գրող
 Պլեխանով Գ. Վ. - (1856-1918) - (17,
 101) - Մարքսիզմի տեսաբան,
 հրապարակախոս
 Պլեշչեն Ալ. Նիկ. - (1825-1893) - (125)
 PHENIX - 48, 90, 154, 180 -
 (Ծածկանուն)
 Պողոս Նուբար փաշա - (1851-1930) -
 (15) - Եգիպտահայ հասարակա-
 կան գործիչ, դիվանագետ
 Պռոշյան Պերճ - (1837-1907) - 77 (12)
 Պրոպոկովիչ Ս. Ն. - (144)
 Պրոտոպոպով Ա. Դ. - (1866-1918) - (17)
 - Ռուսաստանի ներքին գործերի
 նախարար
 Պուշկին Ա. Ս. - (1799-1837) - (125)
 Ջալալյան Սարգիս եպիսկոպոս - (12)
 - Վրաստանի թեմական գործերի
 քննիչ
 Ջավախեցի (Ղազար Տեր-Գրիգորյան)

- (1874-1937) - 179 - Գյուղագիր, բանաստեղծ Վահան Տերյանի եղբայրը
 Ջեվդեթ բեյ - (122) - Վանի նահանգապետ
 Ռանկե Լեոպոլդ Ֆոն - (1795-1886) - (75) - Գերմանացի պատմաբան
 Ռեն - 49 - (Ծածկանուն)
 Սազոնով Սերգեյ - (1861-1927) - (15) - Ռուսաստանի արտաքին գործերի նախարար
 Սալոմեյանով - (17)
 Սայաթ-Նովա - (1712-1795) - (100)
 Սարգսյան Լևոն - (1864-1927) - 11 - Մշակութային գործիչ, «Մուրճի» խմբագիր, ծածկանունը «Անկախ»
 Սարուխան (Սարուխանյան Առաքել Ջատիկի) - (1863-1949) - 71
 Սեդրակյան Արիստակես եպիսկոպոս - (1844-1907) - (12) - Մշակութային գործիչ
 Սենկևիչ Յենրիկ - (1846-1916) - (20) - Լեհ գրող
 Սիբիրսկի - (15)
 Սիմոնյան Մարտիրոս - (12) - Մանկավարժ
 Սիմոնյան Պետրոս - (1830-1911) - (12) - Հրապարակախոս, խմբագիր, մանկավարժ
 Սիրվարդ - 52 - Վանեցի հայ փախստական աղջնակ
 Սողոմոն - 52 - Հայ որբուկ, Մուշի Խուրց գյուղի բնակիչ
 Սոֆոկլես - (Մոտ 497-406 մ. թ. ա.) - 3 (27)
 Սպանդարյան Սպանդար - (1849-1921) - (10) - Հրապարակախոս, խմբագիր
 Ստեփանյան Հայկ - 76
 Ստեփանոս Սյունեցի - (?- 735) - (56) - Բանաստեղծ, թարգմանիչ, Դիոնիսիոս Թրակացու քերականության մեկնիչներից մեկը
 Սուխոմլինով - (1848-1926) - (17) - Ռու-

սաստանի զինվորական նախարար
 Սունդուկյան Գաբրիել - (1825-1912) - (12, 59)
 Վանանդեցի Հովհաննես Հովհան (Ամիրզադե Միրզայի Միրզայան) - (1772-1841) - 141 - Բանաստեղծ, մշակութային գործիչ
 Վարդան Այգեկցի - (141) - 12-13 դարերի առակախոս
 Վարդանյան Անուշավան - (1879-1954) - (59) - Գրող, դրամատուրգ
 Վարդանյան Փիլիպոս - (1842-1916) - (78) - Մանկավարժ, թարգմանիչ
 Վարդգես - (51)
 Վարժապետյան Ներսես - (1837-1884) - (71) - 1862թ. ընտրվել է Պոլսի հայոց պատրիարք
 Վեսպեր (Դաբադյան Մարտիրոս Տիգրանի) - (1893-1977) - 70 - Բանաստեղծ
 Վերհառն Էմիլ - (1855-1916) - 133 (21, 74) - Բելգիացի բանաստեղծ
 Վիլհելմ 2-րդ - (1859-1941) - (119) - Գերմանիայի կայսեր
 Վիլսոն Վուդրո - (1833 - 1922) - (124) - 1913-1921 թթ. ԱՄՆ-ի պրեզիդենտ
 Վի-Վան (Ճիտեջյան Անուշավան) - 177 - Գրող, թարգմանիչ
 Վորոնցով - Դաշկով Իլարիոն Իվ. - (1837-1916) - (15) - Կովկասի փոխարքա 1913 թ.
 Վորոնցով Միխայիլ - (1782-1856) - (12) - Կովկասի առաջին փոխարքան
 Վռամյան Ա. (Դերձակյան Օնիկ) - 123 (122) - Հրապարակախոս, թուրքական պառլամենտի անդամ
 Տեն Իպոլիտ - (1828-1893) - 96 - Փիլիսոփա, գեղագետ, քննադատ, արվեստաբան, կուլտուր-պատմական դպրոցի հիմնադիր
 Տեր-Գրիգորյան Սրապիոն - (11)
 Տեր-Հովհաննիսյան Գաբրիել (Քաջբերունի)* - (1837-1920) - (12)
 Տեր-Հովհաննիսյան Մարտիրոս -

* Տեքստում գրված է, որ Պ. Շանշյանը չփվել է ժամանակի առաջավոր հայացքների տեր մարդկանց հետ, որոնց թվում «բժիշկ Գրիգոր Տեր-Հարությունյանի (Քաջբերունու) հետ»։ մեր ենթադրությամբ հայ բանասիրությանը հայտնի բժիշկ Քաջբերունին Գաբրիել Տեր-Հովհաննիսյանն է, և ոչ բժիշկ Գրիգոր Տեր-Հարությունյանը։

(1867-1954) - 118 - Մշակութային գործիչ
 Տեր - Ղազարյան Սարգիս - (25) - «Գործիչ» հրատարակիչ
 Տեր-Ղուկասյանց - (12)
 Տեր-Մկրտչյան Կարապետ եպիսկոպոս - (12) - Եջմիածնի միաբան
 Տերյան Վահան (Տեր-Գրիգորյան) - (1885-1920) - 5, 6, 47, 69, 91, 113
 Տերտերյան Արսեն - (1882-1953) - 138, 161 - Գրաքննադատ
 Տիգրանյան Արմենուհի - 93
 Տիրոսյան Տիրոս - 114
 Տոլստոյ Ալեքսեյ - (1883-1945) - (125)
 Տրայչկե Դենրիխ - (1834-1896) - (75) - Գերմանացի պատմաբան
 Տրեպով Ա. Ֆ. - (17) - Ռուսաստանի նախարարների խորհրդի նախագահ
 Բայֆեյզեն Ֆ. - (14) - Վարկային կոոպերացիայի հիմնադիրը
 Յետկին Կլարա - (1857-1933) - (117) - Միջազգային բանվորական շարժման գործիչ
 Փափագյան Դ. - 104, 126
 Փափագյան Վրթանես - (1866-1920) - 43, 135 (125)
 Փեշտմալճյան Գրիգոր - (141)

Քիչմիշյան Աղեքսանդր - (1843-1914) - (12) - Մանկավարժ, հասարակական գործիչ, լրագրող, թատերագիր
 Քյեալաշյան Գ. - 152
 Րզանյան Անդրանիկ - (1865-1927) - (60) - Քաղաքական-հասարակական գործիչ, ազգային-ազատագրական պայքարի ժողովրդական հերոս
 Օսյան Գրիգոր - (1834-1887) - (12) - Հրապարակախոս, գրող, հասարակական գործիչ
 Օսյան Երվանդ - (1869-1926) - 155 - Գրող, հասարակական գործիչ
 Օրբելյան Ն. - 99
 Օրմանյան Մաղաքիա - (1841-1918) - (71) - Պատմաբան, Պոլսի հայոց պատրիարք
 Ֆրանգյան Երվանդ - 13, 79 - Մշակութային գործիչ
 Ֆրիդրիխ Վիլհելմ 1-ին - (1688-1740) - (75) - Պրուսիայի կայսր
 Ֆրուգ Ս. Գ. - (1860-1916) - 50 - Ռուս գրող
 Ֆուքս Ռիխարդ - (58) - Գերմանացի արվեստաբան

ՏԵՂԱՆՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

Աբխազիա - 55
 Ալեքսանդրապոլ - Գավառ և քաղաք - 185 (127)* - Երևանի նահանգում
 Ախալցխա - Գավառ և քաղաք - 185 - Թիֆլիսի նահանգում
 Ախալքալաք - Գավառ և քաղաք - 185 - Թիֆլիսի նահանգում
 ԱՄՆ - 103, 124
 Ամասիա - 52 - Քաղաք Արևմտյան Հայաստանում
 Ամերիկա - (40)
 Այնթապ - 51 - Քաղաք Կիլիկիայում
 Անգլիա - 103, 117, 124, 140
 Անդիի շրջան - 185 - Դաղստանի շրջա-

նում
 Անդրկովկաս - 15, 102, 103, 145, 158, 159, 185, 187
 Անեյ - 51 - Բնակավայր Եփրատ գետի ափին
 Աշտարակ - 52 - Գյուղ Երևանի գավառում
 Ավարի շրջան - 185 - Դաղստանում
 Արաբ Բունար - 51 - Բնակավայր
 Արգենտինա - 103
 Արդահան - 126, 185 - Բնակավայր Ղարսի շրջանում
 Արեշի գավառ - 14, 185 - Գանձակի նահանգում

* Փակագծերի մեջ են առնված բոլոր այն թվերը, որոնց դիմաց ներկայացված տեղանունները «Գործում» հիշատակված են որպես որևէ տպագիր գործի հրատարակության վայր: Տեղանունները ներկայացված են ըստ նախկին վարչական բաժանումների:

Արթվինի շրջան - 185 - Քութայիսի նահանգում
 Բազուա - 52 - Հայաբնակ գյուղ Մշո դաշտում
 Բաթում - Շրջան և քաղաք - 92, 185 - Քութայիսի նահանգում
 Բալախանի - 31 - Բնակավայր Բաքվի մոտակայքում
 Բաղդադ - 51
 Բաքու - Նահանգ, գավառ և քաղաք - 42, 76, 77, 103, 104, 185, (31, 34, 41, 81, 127, 165)
 Բելգիա - 117
 Բեռլին - 71
 Բեռն - 140
 Բիրի-Հեյբաթ - 31 - Բնակավայր Բաքվի մոտակայքում
 Բորչալուի գավառ - 185 - Թիֆլիսի նահանգում
 Բրազիլիա - 103
 Գանձակ - Նահանգ, գավառ և քաղաք - 185, 187
 Գերմանիա - 15, 75, 117, 119, 124, 140
 Գյոկչայի գավառ - 185 - Բաքվի նահանգում
 Գորի - Գավառ և քաղաք - 185 - Թիֆլիսի նահանգում
 Գունիբի շրջան - 185 - Դաղստանում
 Գուրիա - 16
 Դաղստանի շրջան - 185
 Դարգինի շրջան - 185 - Դաղստանում
 Դերբենդ - 185 - Քաղաք Դաղստանում
 Դուշեթ - Գավառ և քաղաք - 16, 185 - Թիֆլիսի նահանգում
 Եդեսիա (Ուրֆա) - 51 - Քաղաք Արևմտյան Հայաստանում
 Ելիսավետկրատ - 139 - Քաղաք Մոլդավիայում
 Եվրոպա - 119
 Երևան - Նահանգ, գավառ և քաղաք - 95, 118, 160, 185, 187 (39, 168)
 Երզնկա - 51 - Քաղաք Արևմտյան Հայաստանում
 Եփրատ - 51 - Գետ Միջագետքում
 Զանգեզուրի գավառ - 185 - Գանձակի նահանգում
 Զաքաթալայի շրջան - 185 - Թիֆլիսի նահանգում
 Զեյթուն - 51
 Զեստաֆոնի շրջան - 16

Զուգդիդի գավառ - 16, 185 - Քութայիսի նահանգում
 Էջմիածին, նաև գավառ - 95, 185 (33) - Երևանի նահանգում
 Էրզրում տես Կարին
 Թելավ - Գավառ և քաղաք - 185 - Թիֆլիսի նահանգում
 Թելեպիադ - 51 - Բնակավայր Արևմտյան Հայաստանում
 Թեմիր - խան Շուրայի շրջան և քաղաք - 185 - Դաղստանում
 Թիանեթի գավառ - 16, 185 - Թիֆլիսի նահանգում
 Թիֆլիս - Նահանգ, գավառ և քաղաք - 185 (22, 28-30, 36-38, 62, 63, 80, 105, 127, 143, 161, 164, 167, 169)
 Թուրքիա - 15, 71, 110
 Իմերեթիա - 16
 Լազիստան - 16
 Լանչխութի գավառ - 185 - Քութայիսի նահանգում
 Լեհաստան - 102
 Լենցորան - գավառ և քաղաք - 185 - Բաքվի նահանգում
 Խնուս - 52 - Բնակավայր Արևմտյան Հայաստանում
 Խուրց - 52 - Հայաբնակ գյուղ Մուշում
 Կազան - 139
 Կազի-Կումի շրջան - 185 - Դաղստան
 Կալկաթա - 95
 Կախեթ - 16
 Կակաբեթ - 16 - Գյուղ Վրաստանի Սղնախ գավառում
 Կաղզվանի շրջան - 185 - Կարսի երկրամասում
 Կայտազո-Տաբասարի շրջան - 185 - Դաղստան
 Կարեագինի գավառ - 14
 Կարին - 51, 71, 122, 123
 Կարս - 126, 185
 Կիլիկիա - 51
 Կյուրինի շրջան - 185 - Դաղստան
 Կ.Պոլիս - 95, 139 (123)
 Կովկաս - 15, 23, 51, 55, 104, 121, 126
 Կովտան - 92 - Հայաբնակ գյուղ Սեբաստիայի վիլայեթում
 Հաագա - 140
 Հադիսե - 51 - Բնակատեղի Եփրատ գետի ափին
 Հալեպ - 51

Հաճըն - 51 - Քաղաք Արևմտյան Հայաստանում
 Հայաստան (Արևելյան, Արևմտյան) - 10, 71, 74, 95, 97
 Հարավ-Աֆրիկյան Միություն - 103
 Հիթ - 51 - Բնակավայր Եփրատ գետի ափին
 Հնդկաստան - 95
 Հունաստան - 117
 Դազախի գավառ - 14, 185
 Դարաքյոփրի - 52 - գյուղ Խնուսի մոտակայքում
 Դարս տես Կարս
 Դուբա - Գավառ և քաղաք - 185 - Բաքվի նահանգում
 Ծալապլուղ - 51 - Բնակավայր Արևմտյան Հայաստանում
 Եփրատ - 16 - Բնակավայր Թիֆլիսի նահանգում
 Մարաշ - 51 - Բնակավայր Արևմտյան Հայաստանում
 Մարտին - 51 - Բնակավայր Արևմտյան Հայաստանում
 Մեսքինե - 51 - Ավագուտ մի դաշտավայր Եփրատ գետի ափին
 Մեքսիկա - 103
 Մինգրելիա - 16
 Միջագետք - 51
 Մոսկվա - 139 (15, 35, 144)
 Մուշ - 52
 Մուրատ - 51 - Եփրատ գետի թուրքական անունը
 Նախիջևան - Գավառ և քաղաք - 185 - Երևանի նահանգում
 Նովորոսիյսկ - Շրջան և քաղաք - 185 - Սև ծովյան նահանգում
 Նոր-Բայազետ - Գավառ և քաղաք - 185 - Երևանի նահանգում
 Նոր-Նախիջևան - 95 - Ռոստովի մարզում
 Նոր-Ջուղա - 95 - Հայկական բնակատեղի Պարսկաստանում
 Նուխի գավառ և քաղաք - 185 - Գանձակի նահանգում
 Շամախի գավառ և քաղաք - 185 - Բաքվի նահանգում
 Շարուր - Դարալագյազի գավառ - 185 - Երևանի նահանգում
 Շորապանի գավառ - 185 - Քութայիսի նահանգում

Շվեյցարիա - 103, 117
 Շուշի գավառ և քաղաք - 185 (32, 127) - Գանձակի նահանգում
 Չըմշկաժագ - 51
 Պարսկաստան - 51, 95, 99
 Պետրոգրադ - 82, 160 (23)
 Պետրովսկ - 185 - Քաղաք Դաղստանում
 Պերեճիք - 51
 Պոլտավա - 139 - Քաղաք Ուկրաինայում
 Պրուսիա - 75
 Ջավադի գավառ - 185 - Բաքվի նահանգում
 Ջիբրալթ - 185 - Գանձակի նահանգում
 Ջիվանջիրի գավառ - 14, 146, 185
 Ջուղա - 149 - Քաղաք Պարսկաստանում
 Ռամատի - 51 - Օազիս քաղաք Եփրատի ափին
 Ռաճայի գավառ - 185 - Քութայիսի նահանգում
 Ռասուլեյն - 51 - Բնակավայր Արևմտյան Հայաստանում
 Ռաքբա - 51 - Քաղաք Եփրատի ափին
 Ռեդ-Կալե - 185 - Քաղաք Քութայիսի նահանգում
 Ռուսաստան - 15, 17, 53, 71, 82, 101-103, 124, 140, 145, 158, 186
 Սագարեջոյի շրջան - 16 - Կախեթիայում
 Սամուրի շրջան - 185 - Դաղստանում
 Սեբաստիայի վիլայեթ - 92 - Արևմտյան Հայաստանում
 Սենակի - Շրջան և գավառ - 16, 185
 Սև ծովյան նահանգ - 185
 Սև քաղաք - 31 - Բաքվի մոտակայքում
 Սղնախ - Գավառ և քաղաք - 185 - Թիֆլիսի նահանգում
 Սոչիի շրջան - 185 - Սև ծովյան նահանգում
 Սուխում - Գավառ և քաղաք - 185 - Քութայիսի նահանգում
 Սուրմալուի գավառ - 185 - Երևանի նահանգում
 Սուրուճի Օվա - 51 - Ընդարձակ անջուր անապատ Սիրիայում
 Վան - 52, 121, 122

Վան-Տոսպ - 38	տանում
Վենետուելա - 103	Քութայիս - Նահանգ, գավառ և քաղաք - 185
Վենետիկ - 95	Օգուրգեթ - Գավառ և քաղաք - 185 - Քութայիսի նահանգում
Վրաստան - 16	Օլթիի շրջան - 185 - Կարսի երկրամասում
Տապավանք - 52 - Գյուղ Մուշում	Օրդուբադ - 185 - Քաղաք Երևանի նահանգում
Տեյլ-Յուլ Չոր (Տեր-Չոր) - 51 - Այս անվամբ քաղաք և անապատ	Ֆելլուճե - 51 - Բնակավայր Եփրատ գետի ափին
Տեորթ-Եոլ - 51	Ֆինլանդիա - 102
Տիգրանակերտ - 51 - Քաղաք Արևմտյան Հայաստանում	Ֆրանսիա - 124, 140
Տուապսեի շրջան - 185 - Սև ծովյան նահանգում	
Քիրմանշահ - 51 - Քաղաք Պարսկաստանում	

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հրատարակչի կողմից.....	3
«Գործ» հանդեսի մատենագիտությունը.....	4
Օժանդակ ցանկեր.....	29

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

« Գ Ո Ր Ծ »

ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ, ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ
ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՄՍԱԳՐԻ
(ԲԱՔՈՒ, 1917թ.)
ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Կազմ.՝ Կ.Քացախյան
Խմբ.՝ Ա.Ալեքսանյան
Սրբագրիչ՝ Հ.Ղազարյան
Համակարգչային շարվածք՝ Հ.Մելքոնյան
Համակարգչային ձևավորումը՝ Ն.Սամվելյան

[300 ր.]

ՄԱՐԿԵՐԻ ՎԵՐՔԵՆ ԿՄԵՏԱՆԵՐ

ՔՐԻՏԻԿԱԿԱՆ

ՄԱՐԿԵՐԻ ՎԵՐՔԵՆ ԿՄԵՏԱՆԵՐ
ԿՐԻՏԻԿԱԿԱՆ ՄԱՐԿԵՐԻ ՎԵՐՔԵՆ
(ԳՆԻՐ ԿՐԻՏԻԿԱԿԱՆ)

ՄԱՐԿԵՐԻ ՎԵՐՔԵՆ ԿՄԵՏԱՆԵՐ	3
«ԳՆԻՐ» ԿՐԻՏԻԿԱԿԱՆ ՄԱՐԿԵՐԻ ՎԵՐՔԵՆ	4
ՕՃԱՆԴԱՆ ԳԱՆՆԻՐ	20

ՄԱՐԿԵՐԻ ՎԵՐՔԵՆ ԿՄԵՏԱՆԵՐ
ՄԱՐԿԵՐԻ ՎԵՐՔԵՆ ԿՄԵՏԱՆԵՐ
ՄԱՐԿԵՐԻ ՎԵՐՔԵՆ ԿՄԵՏԱՆԵՐ
ՄԱՐԿԵՐԻ ՎԵՐՔԵՆ ԿՄԵՏԱՆԵՐ
ՄԱՐԿԵՐԻ ՎԵՐՔԵՆ ԿՄԵՏԱՆԵՐ

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

220091330

A $\overline{\pi}$
9/330